De Gevolgen van een Onzinnig Verhaal

door

Charles Krienen.

L. J. VEEN AMSTERDAM

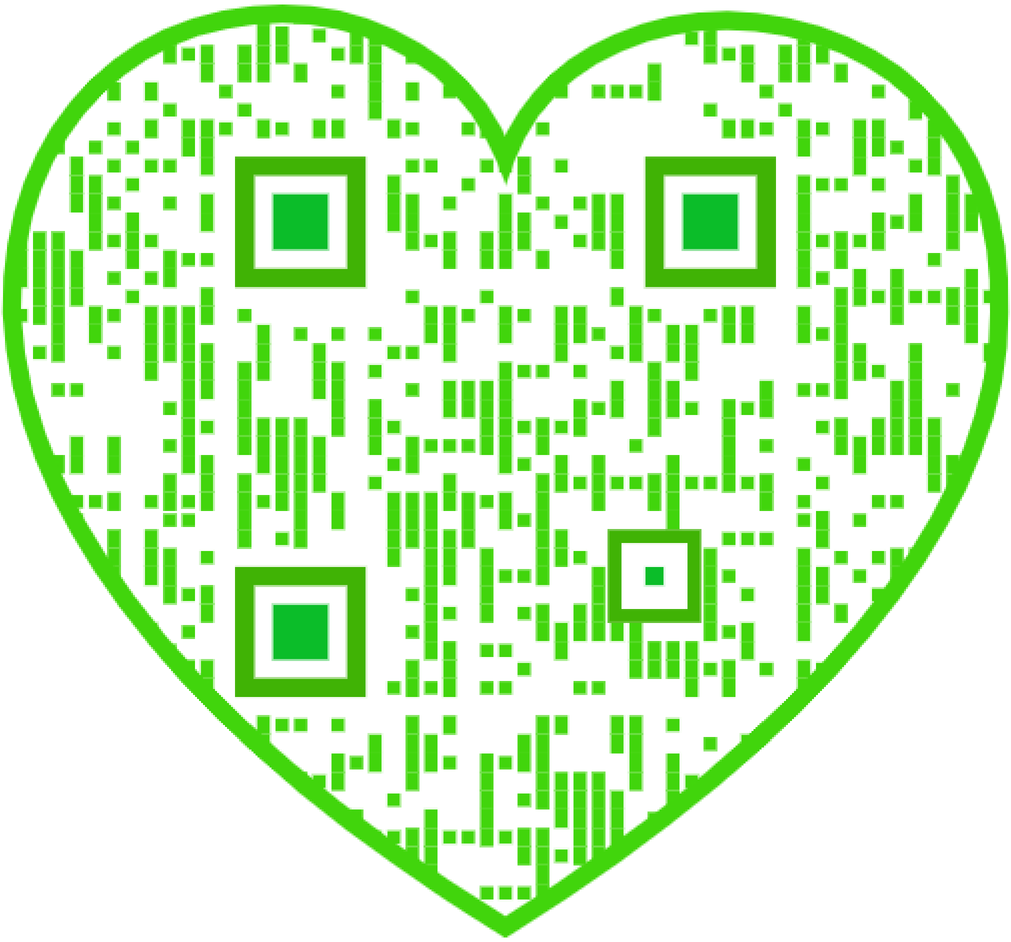

7/+ 20,-

4 platen

Ella Riemersma

– 3 pagina's beschadigd
gescheurd p. 61/64
63/64 en 125/126.

DE GEVOLGEN VAN EEN ONZINNIG VERHAAL

K_O K
krie

DE GEVOLGEN VAN EEN ONZINNIG VERHAAL

OORSPRONKELIJK BOEK
VOOR IEDEREEN

DOOR

CHARLES KRIENEN

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM

Gemeentebibliotheek
Rotterdam
Hoogstraat 110
3011 PV Rotterdam

P 146 868 595
B 1000 898 987 1

Opgedragen aan
den heer ADAM RIJNBENDE,
Den Haag.

Informatiecentrum Jeugdliteratuur

HOOFDSTUK I.

„Nou ben ik er al zes keer in geweest en bedank voor de zevende maal", besliste Bob Dennery, die rillend het hemd over z'n naakte body wierp.

De vijf andere jongens, die, dicht bij hem, eveneens beverig hun kleeren aantrokken, hadden hetzelfde besluit reeds genomen als Bob.

Want ook zij waren tot op het gebeente koud.

Zes keer in zee in een tijdruimte van een drietal uren. 't Was een prestatie, misschien wel een wereldrecord.

Ze gingen verder met zich te kleeden en verder met rillen.

Bob had z'n jas aan.

„Klaar", riep hij triomfantelijk, „nou ben ik gauw warm".

Maar Kees den Drijver verstoorde zijn warme illusie.

„Jo, Bob, je hebt je flanelletje vergeten. Daar ligt 't".

Nou moet je je bibberend en bevend hebben aangekleed en voor 't eerst een weldoende warmte aan en in je lichaam voelen, om te beseffen Bobs teleurstelling, die haast ergernis was.

Hij keek op het ding neer, dat daar als verstrooid op het strand lag. Maar het uitlaten durfde hij niet. Sedert de longontsteking, een half jaar geleden, moest hij op dokters advies flanel dragen. Hij was dus genoodzaakt zich weer te ontkleeden om het vergeten kleedingstuk de eerste plaats te geven, waarop het nu eenmaal recht schijnt te hebben.

Knorrig en rillend ving hij de operatie aan en benijdde zijn vrienden, die èn door de kleeding èn door de zon van de koesterende warmte genoten.

„De zee ziet mij voorloopig niet meer", zei ie, „het ding is me te koud", en opnieuw rillend wierp hij zijn flanel over het hoofd.

„M'n lichaam is net een klomp zout", zei Willy Versteeg, „ik ruik zout, ik proef zout". „Je bent een gemarineerde haring", spotte Anton Kerstens. Willy greep Antons hoofd:

„O, haring met je pekelsmaakje,
O, hartverkneuterend, zeeziek snaakje",

declameerde ie.

Bob zette zijn pet op.

„All right", zei ie, „kom".

Naast elkaar liepen zij het strand over, in flinken pas. Beweging deed hun goed, krachtig ving het bloed weer aan te stroomen door hun gezonde lichamen.

„Zes maal zeven is twee en veertig, weet je nog?" vroeg Frank de Groot eensklaps met geheimzinnige ernst.

Na eenig nadenken snapten ze hem.

In de Keizerstraat was een geheelonthouderscafé, waar ze voor zeven cent een kop koffie konden drinken.

„Een kommetje", zei de waard.

Ze waren er een keer geweest na een bad in zee en het kommetje hadden ze genoten.

„Nou, zoo'n bakje", zei Kees, „ik voel er alles voor".

„En wie zal dat betalen, zoete lieve Gerritje" zong Koos Heiningen. „Ik heb er onlangs in gezeten voor twee en veertig spie en bedank voor de tweede maal".

„Dan val jij af", besliste Frank, „en wedden we met ons vijven".

„Logisch", zei Bob, „en ik heb trek in een warm kommetje, maar ik heb geen geld in mijn zak".

„Des te beter", zei Koos, „dan heb je nou een goede gelegenheid om de vriendschap van je medestrijdende strijders op het veld van.... hm".

„Jo, stik 't er niet in", waarschuwde Willy.

„Mijn medelijden zit me hier", beweerde Koos en ie voelde aan z'n sporthemdkraag.

„Daar kun je gauw afkomen, als je Bob maar voorschiet", ried Kees.

„Ik doe 't", beloofde Koos, „anders stik ik toch maar".

„Ik ben uit de brand", zei Bob.

„Als onpartijdige toeschouwer zal ik een getal beneden de twintig opschrijven en wie het raadt of een getal noemt, dat er het dichtst bij is, zit er in", zei Koos.

„Een rare manier", meende Kees.

Maar ze meenden, dat een rare manier ook een manier is, en dus schreef Koos een getal op een vodje papier, dat ie uit zijn zak haalde.

„Nou op een rij", commandeerde ie, „het spel zal beginnen".

Kees stond vooraan.

„Tien", riep ie, „het juiste midden".

„Te laag", beweerde Bob, „negentien".

„Je bent een slokop", zei Willy, „ik raad vijf".

„Willy vijf", noteerde Koos.

„Nou zal ik jullie een proeve geven van mijn mathematisch talent", verzekerde Anton Kerstens, die in de eerste klasse van het gymnasium zat en een gruwelijke hekel had aan wiskunde.

„Kijk, Kees heeft tien geraden, Bob negentien, Willy vijf, maakt vierendertig, en hier de helft van is zeventien".

„Volgens Bartjes", zei Bob.

Koos schreef zeventien.

„Lest best", verzekerde Frank de Groot, „en let nou eens op mijn oogen. Zie naar mijn oogen, die thans helder zien, door lucht en aether heen, dwars door het papier heen, zien mijn clairvoyante oogen".

„St", waarschuwde Bob ernstig, „hij is in trance".

„Wat zie ik, wat zien mijn oogen", voer Frank door. „Arme geldelooze Bob, wat zit je erin. Negentien heb je geraden, en twintig staat er geschreven.... of...." ging ie aarzelen, „misschien...."

„Hij is de trance uit", spotte Willy.

„Gelukkig", zei Koos, „het papier beeft in mijn handen van inspanning".

„Daarom raad ik vijftien", besliste Frank.

„Dan heb je een helder oogenblik gehad", zei Koos, „want je zit er tot aan je nek in. Hier, lees op". En hij toonde den jongens het getal zestien.

„Ho, ho", protesteerde Frank, „Anton heeft zeventien geraden, wij zijn er beiden een af".

„Het is zoo", zei Koos. „Dus jullie moet over raden. 'k Zal een ander getal opschrijven".

Doch Frank deed een ander voorstel: „We geven elkaar een raadsel op en wie het niet raad, zit er in".

„Mij goed", antwoordde Anton, „begin maar".

In een kring gingen ze staan, de hoofden dicht bij elkaar.

„De voorstelling begint", meende Anton.

„Pas op dan", waarschuwde Frank, „en als een van jullie het toevallig weet, geen woord, he?"

„Geen syllabe", verzekerde Bob, die blij was den dans ontsprongen te hebben.

Frank begon.

„Het eerste loopt...., het tweede loopt.... en het geheel loopt ook".

Anton proestte.

„Grapjas", zei ie, „dat is een fiets. Het eerste wiel loopt, het tweede eveneens en het heele ding loopt ook. Wat zeg je van mijn clairvoyance?"

„Jij kende 'm", zei Frank.

„Logisch", zei Anton, „nou ik".

„Het eerste loopt...., het tweede loopt...., het derde loopt...., het vierde loopt.... en het vijfde loopt niet, nou jij".

„Dat's andere koffie", zei Kees.

„En sterke", zei Bob.

Frank stond er voor en repeteerde: „Het eerste loopt...., het tweede loopt...., het derde loopt...., het vierde loopt...., het vijfde loopt niet...."

Hij beet op z'n duim, maar zoog er niets uit.

„Ik geef het op", zei ie.

„Dus je geeft je verloren?"

„Perdu, ja".

„Nou, heel eenvoudig. Kijk, het eerste loopt...., het

tweede loopt...., het derde loopt...., het vierde loopt en het vijfde loopt niet.... de kinderen van mijn tante".

Een salvo van bewonderende bijval viel Anton ten deel en betuigingen van: „Hij is goed, hij is prachtig", schalden op.

Ze gingen naar het koffiehuis.

„Zalig", prees Bob, toen het eerste warme slokje door zijn keel gleed.

„De slok wordt duur betaald", jammerde Frank, „het kost me mijn halve weekloon".

Koos trok een zakje met cigaretten uit zijn zak en liet opsteken.

Zijn vader had een sigarenwinkel en dus werd Koos stilzwijgend als de onbezoldigde sigarettenleverancier beschouwd.

Meestal had ie verschillende merken in zijn zak, want bij voorkeur gaf zijn vader hem die exemplaren, welke door vallen of stooten of ondoelmatige verpakking averij hadden bekomen. Maar dat hinderde niet, hij had ze.

„Broekhuis", prees Bob hem, toen hij voor de tweede keer liet opsteken.

Koos glimlachte.

„Ook een nuttig mensch", prees ie met een bewuste nadruk op het woord óók.

Bob bekeek zijn sigaret met kennersoogen.

„Jo, jij hebt de ton, Bob, dat's een fijne, kost vijf spie".

„Dan ontbreekt me nog een Broekhuisvilla", beweerde Bob, terwijl hij de rook uit zijn mond in zijn genietende neus liet opkringelen.

Frank betaalde en ze stapten op.

HOOFDSTUK II.

Dit boek, dat hoofdzakelijk de lotgevallen van Bob Dennery zal vertellen, vangt aan met de boven beschreven onschuldige zwempartij in zee.

Daar deze vertelling de eerlijke geschiedenis van Bobs jeugdleven zal verhalen, moest ik met het boven beschrevene aanvangen, teneinde den lezer in kennis te brengen met Bobs vrienden, opdat ik in den vervolge slechts hun voornamen behoef te vermelden, om te doen weten, met wien de lezer te doen heeft.

Bob was veertien jaar en sterk en gespierd, al blijkt uit het medegedeelde, dat een longontsteking zelfs een fiksche boy niet gespaard hoeft te blijven. Hij was de derde in ouderdom van een groot gezin uit vier jongens en vier meisjes bestaande. Hoe die andere broers heeten, zal den lezer weinig interesseeren, daar hun beteekenis voor Bobs leven van geen belang is. Hij bemoeide zich weinig, noch met zijn voor- noch met zijn nazaten, daar de twee eersten hem te verstandig en de vijf laatsten hem te onbeduidend waren. Alleen van de kleine drie-

jarige Lydia voelde hij zich de verdediger en de sterke vriend.

Zijn vader, die reiziger was, zag hij slechts van Zaterdag tot Zondagavond, voor zoover zijn vader en hij toevallig gelijktijdig thuis waren.

Eens kwam vader onverwachts op een Vrijdag thuis, juist toen Bob bezig was hardhandig met de poes af te rekenen, die de worst van zijn boterham had gegrist.

Bob was toen zes jaar.

Zijn vader gaf hem een oorveeg en deswege klaagde Bob zijn nood aan z'n moeder, zeggende: „Die vreemde man, die Zondags hier eet, heeft me geslagen".

Als vader Zondagsavonds van de kinderen afscheid nam, omdat hij den volgenden morgen vroeg afreisde, gaf ie Bob zijn weekgeld, een kwartje, en zei: „Nou Bob, zie de week maar weer door te komen, jo".

En toch hield Bob van zijn vader, omdat ie begreep, hoe die sjouwen moest om zooveel monden eten te geven. Zijn vriendschap werd geboren uit achting voor den harden werker. Teer waren zijn gevoelens niet voor zijn vader, hiervoor zag hij hem te weinig.

Van zijn moeder hield ie veel. Die sjouwde nou letterlijk de heele week en had altoos tijd voor ieder van de acht, om klachten en wenschen en vragen aan te hooren en hulp te verleenen. Korzelig of wrevelig was ze nooit, hard nimmer. Haar blij gemoed deed haar lachen over de dagelijksche zorgen en haar liefde en toewijding leef-

den in alles, wat tot haar huis en haar gezin behoorde.

Zijn vriendschap voor Kees was met medelijden vermengd, berustte misschien louter op medelijden.

Kees' moeder was een koele vrouw, nuchter en berekend.

Die kon niet lachen en niet schreien. Haar gelijkmatigheid sproot voort uit gebrek aan hart. Dat was Bob op dien avond gebleken, toen hij en Kees zoek waren. Hij was toen tien jaar. Ze waren 's middags gaan visschen in zee. Het werd avond. De schemer legde zich eerst aarzelend, toen vast neer in de stille buitenstraten. De lantarens werden ontstoken, het was bij tienen en donker.

De kleintjes sliepen, de grooten waren uit.

Bobs moeder had geen rust. Zij liep telkens naar buiten en luisterde. Geen voetstap klonk in de stille buurt.

Ook Kees' moeder stond in de deur.

„Als ie thuis is, zal ie er van lusten", riep ze tegen Bobs moeder. En die bad zonder woorden, dat haar jongen, haar lieve Bob toch behouden thuis mocht komen. Als ie toch eens verdronken was. Hij was nog zoo klein, al was ie moedig.

Haar angstige verbeelding zag hem reddeloos drijven op de golven.... Zij zag zijn laatsten blik naar den besternden hemel.... Ze hoorde zijn laatste hulpkreet: „Moeder".

Daar hoort ze stappen, lichte stappen, ze kunnen die van jongens zijn.

„O, God", bad ze half luid, „breng je Bob bij me, weer terug bij zijn moeder?"

Om den hoek kwamen twee kleine gedaanten aan.

Ze ijlde er naar toe.

„Bob, m'n jongen, hoe kon je dat doen, ik ben zoo bang".

„Och, moeder", zei ie, „ben je bang, ik dacht er niet aan, dat je bang zou wezen".

„Nee moeder, niet schreien".

En hij sloeg zijn arm om moeders middel en trok haar mee, als moest hij haar beveiligen.

Kees' moeder had geen stap verzet uit de deuropening. Ze stond hem daar vijandig op te wachten. En toen Kees vlak bij haar was, schold ze: „Aap!" En zij gaf hem een klap, die aankwam en duwde hem de open deur door de gang in.

Dit gebeurde, toen Bob nog een ventje van tien jaar was, en 't had hem vervuld met koele onverschilligheid voor die vrouw.

Nu was hij een boy van veertien, sterk en pittig, maar met een ingeboren afkeer van alle studie.

Zijn broer was een premier op de H. B. S.; zijn oudste zuster zoo leergraag, dat ze 's nachts van de studie droomde. Bob duizelde, als hij naar hen opzag, maar benijdde hen niet.

Hij zat in de derde klasse van een kopschool, een rare naam, vond ie voor een fatsoenlijke inrichting. Waarom zijn vader hem daar nu juist op liet, begreep hij niet recht. Een bol werd ie nooit. Want ondanks de kopschool was zijn hoofd tot dat doel niet geschikt. Wat ie worden moest, wist ie niet. Trouwens, over zijn toekomst dacht ie maar weinig. Hij wou wel soldaat worden, naar zee wou ie ook wel. Houtvester, jacht-opziener, rentmeester, Noordpoolreiziger, aviateur, dat waren beroepen voor hem. Dan was ie in de open lucht, nu hier, dan daar en kon ie wat beleven.

Maar studeeren? Daags op school, 's avonds met zijn neus boven de boeken, 's nachts droomen en in die droomen denken over de quadratuur en over cirkel-segmenten.... merci, en dan 's morgens hoofdpijn of zoo iets? Hij bedankte er voor. Die schooluren van negen tot twaalf en van twee tot vier duurden hem soms al lang genoeg. Hij leefde, als ie wat beleefde. En dat ie veel beleefde zal in het vervolg van dit verhaal de lezer ervaren.

Hij woonde in het zuidwestelijk deel van Den Haag dicht bij de duinen. Als ie den hoek van de Begoniastraat waar ie woonde, omsloeg, was ie in het open veld, op vier minuten afstands door de duinen begrensd. Hij kende alle jongens in die wijk en ging met hen om, als ie er niet de voorkeur aan gaf, er alleen op uit te trekken. En dat deed ie dikwijls. Van nature had hij

een afkeer van gedwongenheid en afhankelijkheid. Van- daar dat ie er met evenveel pleizier alleen op uittrok, dan afhangen van den wil of de voorkeur van andere jongens. Uren kon ie zwerven door den omtrek; geen wegje of paadje bijna in 't gansche Westland, of hij kende het.

Moeder noemde hem niet zelden een Zigeuner, wien het zwerven in 't bloed zit.

Van z'n kleine Lydia hield ie veel, maar op een geheel andere manier dan zijn andere broers en zusjes.

Die konden zoo teemerig, vond ie, met de kleine om- gaan, dat ie er naar of boos van werd.

Zoo even de kleine op hun knie trekken, of ze nu graag wilde of tegenzin toonde, een versje zingen, een paar lieve naampjes en wat zoentjes en dan was 't weer voor een tijdje gedaan.

Daar hield ie niet van.

Hij kleedde haar aan en trok er dan met haar op uit. Naar de duinen en dan droeg ie haar de heuvels over tot aan zee. Hier liet ie haar pootje baden en groef voor haar lange voren, waardoor de golven spoelden, en ge- noot van haar pleizier.

Of hij wandelde met haar naar de stad, naar Duitsch- land, zooals de kleine zei, en ging terug met de tram. En dit kostte hem op vijf cent na z'n geheele weekloon.

Dàt deed ie wel, maar zoo voor een paar minuten de kleine aaien en pakken en haar dan weer van zich af- schuiven, hinderde hem.

„'t Is geen jonge kat", zei ie dikwijls grommelig, als een van de broers of zusjes zich meende verdienstelijk te maken.

De kleine was jarig in den vastenavondtijd. Nou kreeg ze altijd wel iets op haar verjaardag, maar het gezin was groot, en de tijden waren slecht. Veel bijzonders kon er niet worden uitgetrokken voor de jarige.

Toen ze twee jaar worden zou, werden enkele dagen van te voren de cadeautjes vastgesteld. Vader en moe- der zouden een warme muts geven, die had ze hard noodig. Karel, de oudste zoon met Henriette, de oudste dochter, een paar kousjes. Die had ze ook noodig, zoo- dat Lydia ten slotte alleen dat krijgen zou, wat ze noodig had.

„Broodnoodig", zei moeder.

Nou vond Bob, dat je daarvoor niet jarig behoefde te worden, als je dan slechts datgene krijgt, wat je broodnoodig hebt.

Zijn besluit was genomen.

Daags vóór zusje's verjaardag tegen het vallen van den avond, hoorde moeder Bob dan op den zolder, dan in de rommelkast en riep naar boven: „Bob, wat doe je toch?"

„O, ik scharrel maar wat".

Met dat antwoord was moeder tevreden, want ie scharrelde altijd maar wat, dan hier, dan daar.

En ze liet hem dus scharrelen.

Maar nu scharrelde hij toch met een bijzonder doel. Lydia zou een extratje hebben, iets, dat ze nu eens niet broodnoodig had. En wat ie had opgescharreld was: Een oude rok van moeder en een jak, zoo'n ouderwetsch gebloemd jak, een half versleten stropdas uit vaders soldatentijd, een dito politiemuts — hoe het ding daar op den zolder kwam, wist niemand — en een paar kaplaarzen, door de muizen zichtbaar poreus gemaakt. Dit alles wikkelde ie in een paar groote papieren, bond er een touw om, en verborg een en ander in de rommelkast. Na den eten haalde ie het voor den dag, dat niemand het zag, en trok er mee weg.

Op den hoek van de Goudenregenstraat en de Laan van Meerdervoort kocht ie in een winkel van huishoudelijke artikelen, waar je natuurlijk ook mombakkessen kon koopen, een grimmig exemplaar, mede een rommelpot, liep terug tot op het midden van het duistere veld achter zijn huis en stak zich in de bijeengescharrelde kleedij.

De mombakkes maakte hem totaal onherkenbaar. De uitgeworpen kleeren pakte ie in het leege papier, en trok zijn buurt in.

Hij waagde het erop. Eerst voor zijn eigen huis.

En met bleeke uitgalming zong zijn stem:

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,
'k Heb geen geld om brood te koopen,
Rommelpotterij, rommelpotterij,
Geef mij een centje, dan ga ik voorbij.

Ze hoorden het binnen, ze liepen naar 't raam en schoven het open.

„Hier", zei moeder tot Wimpie, die twee jaar jonger was dan Bob, „geef jij die stumper maar een dubbeltje. Wie weet, hoe arm ie is. Maar neen, ik zal 't zelf wel doen. Het licht in de gang is niet op, je zou van de trap kunnen vallen".

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,....

De zanger rukte aan de bel.

„Hij wordt ongeduldig", zei moeder, en ze liep de trap af.

Rommelpotterij, rommelpotterij....

„Hier, ventje".

Moeder legde het dubbeltje in de uitgespreide hand van den zanger-bedelaar.

„Dank u, mevrouw. God zegene u", zalfde Bobs stem.

De deur klepte dicht, de zanger ging verder en lachte achter zijn masker een blijden, voldanen lach.

„Als alle vrouwen nu maar zoo waren als die op no. 85, maar dan kocht ie voor Lydia het warenhuis leeg".

Het ging goed.... op no. 87 kreeg ie een stuiver. Op 89 een 2½ centstuk, en op 91....

Daar woonde Kees. Wat zou diens moeder doen?

Ik heb zoo lang met de rommelpot geloopen,

Hij zou het maar niet heelemaal uitzingen en dus rukte ie al aan de bel.

De groote vrouw deed open.

En Bobs stem teemde:

Geef me een centje om brood te koopen,

„Wacht maar effen, en schei met je zingen maar uit", zei ze en liep het huis in.

Maar Bob zong halsstarrig door:

Rommelpotterij, rommelpotterij,
Geef met een centje, dan ga ik voorbij.

„Hou je nou maar stil", riep ze uit het achtereind van de gang, „de kleine kinderen slapen".

Bob zweeg. De vrouw kwam terug. Door de spleten van zijn mombakkes zag Bob twee vervaarlijk dikke sneden brood, op elkaar geplakt.

„Hier, als je honger hebt, eet op".

„Dank u, mevrouw".

En Bob pakte het brood beet en wilde doorloopen.

„Nee", riep ze, en ze trok hem bij moeders jak. „Nou opeten, hier vlak voor me. Doe dat leelijke ding maar af, als je honger hebt".

Daar stond Bob.

Het ding afdoen, was onmogelijk. Kees' moeder zou hem herkennen en misschien kabaal maken. Deed ze dit niet, dan was in ieder geval zijn heerlijk geheim verraden en zou ie zijn begeerd doel niet bereiken.

„Mag ik het thuis opeten, mevrouw?" vroeg ie zoo meewarig als ie maar kon.

„Nee, hier, ik ken dat thuis opeten, wordt op de hoek van de straat weggegooid".

En nou kon ie toch niet zeggen, dat ie pas boonen met spek had gegeten, en dus geen honger had.

„Nou, begin je haast?"

„Mijn moeder heeft zoo'n honger, mevrouw".

„Heeft die dan niets gegeten?"

„Nee mevrouw, in geen drie jaar", beweerde ie, en proestte van 't lachen, maar liep tegelijk op een draf weg.

„Zoo'n vlegel, zoo'n vlegel", schreeuwde mevrouw hem na, en stevende toen met de dikke broodsneden, die Bob tijdens zijn proestbui uit de hand had laten vallen, weer naar binnen.

Bob lachte nog na achter zijn masker, en had neiging,

om medelijden met zijn moeder te krijgen, die in geen drie jaar iets had gegeten.

De Begoniastraat moest ie maar verder ongemoeid laten, want hij zag voor enkele deuren al een jongen verschijnen, die hem zou kunnen herkennen.

Zwijgend liep ie door tot aan de Goudsbloemlaan.

En hier begon ie opnieuw met veel succes.

Aan de eerste deur kreeg ie een dubbeltje, en daarna nog een dubbeltje, en toen stond ie voor een banketbakkerswinkel.

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,
'k Heb....

De bel rinkinkte.

....geen geld om brood te koopen,
Rommelpotterij, rommelpotterij,

Zijn stem galmde tragisch den leegen winkel in.

De banketbakker kwam binnen, een prettige, dikke kerel.

Die had zeker een goeie dag gehad, want die zei: „Hier knul, heb je een kwartje".

Diep uit zijn borst wilde Bob een hardgrondige dankzegging te voorschijn brengen, doch de bakker voorkwam die.

„Hier, eet die nou ook maar op, zoo'n dikke, bruine roomsoes is goed voor je in die kou".

Dat was nou een critiek moment voor Bob.

Als ie nou weer zei, dat z'n moeder honger had en in geen drie jaar had gegeten, liep ie zoo goed als de broodsneden die heerlijke roomsoes mis. En die kon er zoo veilig bij, boven op de bruine boonen.

„Nou jo, doe dat isegrimmige ding maar af, en bijt in je roomsoes".

Nog even aarzelde Bob, niet wetende, wat te doen. Toen trok ie zijn vermomming af en Bob Dennery stond voor den bakker, in groote vreeze, wat de ontknooping zijn zou.

Maar die liet geen seconde op zich wachten.

„Maar dat is echt, dat's leuk", riep de bakker, als was ie blij verrast, want hij kende Bob, was zelfs een goeie kennis van diens vader.

„Weten ze 't thuis?"

Bob vertelde hem, wat plan ie had.

„Origineel", sprak de bakker, en nou hoop ik voor Lydia, dat je een goeie avond hebt, maar die roomsoes zou ik zelf maar soldaat maken".

Wat Bob deed.

Hij schoof daarna zijn mombakkes weer voor, bedankte en liep naar buiten.

En hier wachtte hem een nieuwe verrassing.

Vier jongens stonden daar, waaronder Kees en Frank.

Hij deed, of ie geen van het viertal herkende en liep naar de volgende deur.

„Hei, vastenavondjong, zing eens", riep Frank. En Bob bromde iets terug, dat ze niet verstonden.

Hij schelde.

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen.

Het raam boven ging open.

Bob wist, dat in dit huis Willy woonde, en keek dus naar boven en zag zijn makker, die met het hoofd uit het raam hing.

'k Heb geen geld om brood te koopen,
Rommelpotterij....,

„Wacht effen", riep Willy.

Bob had inwendige schik, omdat ie een vriend er fijntjes tusschen nam en ook deze, zonder het zelf te weten, mede zou helpen, om Lydia een prachtigen verjaardag te bezorgen.

Geef me een centje, dan ga 'k voorbij.

„Pst", waarschuwde de stem boven.

Bob keek op. Plets! — een guts water kletterde op de mombakkes en in zijn oogen.

Krak — ging het raam dicht.

Boven gierde Willy, de jongens vlak bij Bob schaterden. Bob blies als een kat.

't Was een nat geval.

Bob, vreezende, dat er meer onaangename dingen konden gebeuren, waarvan zijn vrienden of getuigen, of de bewerkers konden zijn, had zijn besluit genomen.

Uit deze buurt ging ie weg, verder op zou ie zijn operaties voortzetten.

Zonder verder een woord te zeggen, stapte ie op.

Enkele straten ver volgde hem het viertal nog, doch toen bleef het staan.

„Hij zingt toch niet meer", zei Frank, „laten we maar teruggaan".

„Zijn stem is in de golven gesmoord", spotte een tweede.

„'t Is een lek", zei een derde.

Bob stapte door, een agent passeerde hem, keek even op zij, doch zei niets.

„Dat's een goeie vent", dacht Bob, „want die hield niet van onaangename ontmoetingen".

Hij was bij de Goudenregenstraat.

Die liep ie in. De straat was leeg; lijn twaalf beugelde er doorheen en gaf wat licht en leven.

Bob was nat en koud en triest gestemd.

Als ie het niet deed voor Lydia....

't Was toch eigenlijk schooieren, wat ie deed.

Van je hela, hola, houd er de moed maar in,

hoorde ie in de verte zingen.

O, maar ie deed toch niemand kwaad, 't was maar een aardigheidje, een mop.

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,
'k Heb geen geld om brood te koopen.

„Hier, jô".

De deur van een benedenhuis was opengegaan. Een heer gaf hem een dubbeltje.

Wat was zoo'n stad toch leeg. Hij zag niemand in de straten en kreeg het gevoel, of ie een misdaad deed.

De aardigheid was eraf, toen ie zoo redeneerde.

Hij bekeek zichzelf. Als een gek liep ie daar in een rok en jas, met een stropdas voor en een politiemuts op. Hij moest er eigenlijk maar uitscheiden, besloot ie twijfelend.

Voor hem kwam een heer nader.

Toch nog effen zijn rol spelen.

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,
'k Heb geen geld om brood te koopen,

De heer bleef voor hem staan.

„Je zingt goed", zei ie, „beter als morgen".

Bob was verbluft, en daarom gaf ie geen antwoord, doch zong door:

Rommelpotterij, rommelpotterij,
Geef me een centje, dan ga ik voorbij.

„Een centje", zei de heer, „nou, twee kan ook wel".

Hij tastte in zijn vestzak en bracht daarna de hand voor zijn oogen.

„Hier, twee kwartjes kan je ook wel gebruiken, hè?"

Bob nam ze aarzelend aan, want de heer daar voor hem was.... hun huisdokter, die in de Goudenregenstraat woonde.

Zou ie zich ook aan dezen heer bekend maken?

Hij deed het niet, bedankte en vervolgde zijn weg.

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen....

Om tien uur was ie thuis.

Op hetzelfde veld had ie zijn eigen kleeren weer aangetrokken en de afgelegde weer in het papier gewikkeld en op het veld laten liggen.

Hij zou ze den volgenden morgen weer gaan halen en als ze weg mochten zijn, was er nog geen man over boord.

„Waar ben je geweest, Bob?" vroeg zijn moeder.

„O, hier en daar, en overal", antwoordde ie.

„Kees en Koos zijn nog om je geweest. Ze zouden je zoeken. Heb je ze nog gezien?"

„Ja zeker, en Willy ook van de Goudsbloemlaan".

„Wil je nog eten?"

„Dank u moeder, 'k ben moe en ga naar bed".

Hij sliep spoedig in, met het blije weten, dat ie vier gulden en twintig cent had bij mekaar gezongen voor de jarige Lydia.

Den volgenden dag ging ie naar het Warenhuis en daar kocht ie een arm vol heerlijk speelgoed.

Een bal, een trommel, een trompet, een groote doos veelkleurige kralen, een springtouw, kortom, een heele uitrusting voor een kind, dat graag spelen wil.

Het heele gezin stond letterlijk verstomd voor 't groote raadsel, hoe Bob aan 't geld kwam voor zooveel aardige dingen.

Maar Lydia danste om haar schatten en vroeg niets.

Bob zei niets, genoot alleen van Lydia's vreugde.

Maar ze drongen er allemaal op aan, dat Bob toch vertellen zou, hoe ie aan dat geld kwam.

Bob liet ze gissen en raden en onderstellingen maken, die echter tot niets leidden.

Kleine Frans, die vier jaar was, had inmiddels de koffiemolen weten te bemachtigen en het ding voor z'n buik houdend en draaiende, zong ie:

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen,
'k Heb geen geld om brood te koopen,
Rommelpotterij....

„Die doet den jongen van gisterenavond na", zei moeder.

„De jongen van gisterenavond?" herhaalde Bob.

„Ja, daar kwam een jongen aan de deur met een rommelpot".

„En? Hebt u hem wat gegeven?"

„Och ja, een dubbeltje, wie weet, hoe arm de stakker 't had".

„Royaal van u", prees Bob.

Rommelpotterij, rommelpotterij,
Geef me een centje, dan ga ik voorbij,

zong de kleine jongen door.

Toen begon Bob eensklaps op denzelfden dreunerigen toon van den vorigen avond:

'k Heb zoo lang met de rommelpot geloopen....

„Nee maar, als ik nou niet beter wist", riep moeder, „precies dezelfde stem als van dien jongen".

„Die u een dubbeltje gaf?"

„Ja".

„Nou, die jongen was ik".

„Jij?"

Toen vertelde Bob z'n avontuur.

En ook moeder zag er geen kwaad in, was zelfs trotsch op haar jongen, die ter wille van de kleine dit avontuur had bedacht en beleefd.

Dien dag sprak ie Willy van de Goudsbloemlaan.

„Jo, Bob", zei deze, „als je gisterenavond bij me was geweest, had je je een kriek gelachen".

„Hoe zoo?" vroeg Bob onnoozel.

Willy aan 't vertellen.

„En precies, jô, midden op z'n snuit. 't Had niet fijner gekund".

„Ik vind 't gemeen", zei Bob.

„Gemeen?"

„Absoluut".

„Jô, 't was maar een lolletje".

„Lolletje of niet, zoo'n stakker".

„Wees niet zoo sentimenteel".

„Wie weet, hoe koud ie 't had en hoe arm ie is".

„Jô, 't was schoon water".

„Wat heeft dat er mee te maken? Dus jij gooit uit christelijkheid iemand die 't arm heeft een guts water op z'n gezicht. 't Is prachtig".

Willy werd kwaad en wou juist beginnen het register van Bobs, hem bekende schulden door te loopen, toen Bob zei: „Jô, 'k meen er geen steek van. Was ie woest, die jongen?"

„Nee, hij liep door. Een heel eind verder hoorde ik hem weer zingen".

„Dan was z'n verdriet ook niet erg", zei Bob en ie sprak verder niet meer over het geval.

HOOFDSTUK III.

Indien de lezer meenen mocht, dat Bob tot de zoogenaamde domme jongens behoorde, op grond van 't medegedeelde, dat ie aan leeren een broertje dood had, vergist ie zich.

Dom was ie geenszins, maar ie voelde niet de minste neiging om de studie als hoofddoel van z'n leven te kiezen.

Het denkbeeld, een werkkring te kiezen, die hem tot aanhoudend studeeren dwong, vervulde hem nu reeds met een zekere angst.

Zijn oudste broer genoot, als ie wat nieuws leerde, kon wel jubelen, als ie na lang zoeken en denken een moeilijk vraagstuk had opgelost, smulde van ieder Fransch woord, dat ie leerde.

„Later heb je er spijt van, je zult 't zien", zei ie eens tegen Bob. „Als jij in Frankrijk komt, in Parijs bijvoorbeeld, sta je met den mond vol tanden".

„'t Is te hopen", weerde Bob af.

„Zullen we eens lever op 't brood eten?" vroeg moeder, die brood stond te snijden en van 't gesprek der jongens niets had gehoord.

„Fijn", zei Bob.

Toen Karel: „Daar heb je nou zoo iets. Als jij nou in Parijs woonde, en je had trek in lever, of je wou je moeder verrassen, zou je niet eens in een winkel lever kunnen bestellen".

„Niet? Doe ik. Geef jij geld en ik haal lever".

„Ja, op z'n Hollandsch".

„Nee, op z'n Fransch".

„Goed, hier is een dubbeltje. Jij gaat naar die winkel op de Goudsbloemlaan. Die winkelier spreekt Fransch, en jij bestelt op z'n Fransch voor een dubbeltje lever".

„Getopt", zei Bob.

„Ja, maar ik ga mee voor contrôle".

„Goed, kom maar mee".

Ze stapten de deur uit. Twee minuten had Bob den tijd de betreffende Fransche woorden bij elkaar te scharrelen.

„Voor tien cent lever", moest ie zeggen.

Pour.... dix....

Wat was nou cent in 't Fransch. Cent.... was natuurlijk cent, alleen met een Fransch accent.

En ie sprak cent uit als sans.

Hij was er bijna.

Pour dix sans....

Lever! Dat was nou 't kardinale woord. Lever. Maar dat was natuurlijk: Lèvre. Logisch. Een lever is een lever, of ie nou zit in een Hollandsch of een Fransch

lichaam. Alleen de uitspraak moest weer verschillen. En dus zei ie tot den winkelier, die jaren in Parijs had gewerkt: „Monsieur, pour dix sans lèvre".

„Qu'est-ce-que vous dites?"

Bob herhaalde: „Dix sans lèvre" en ie klopte op z'n buik, om zijn wensch te demonstreeren.

„Ah ça", zei de kruidenier begrijpend, en ie haalde een stopflesch met sterke pepermunt van de plank. De winkelier had grond te gelooven, dat Bob buikpijn had.

Karel lachte zich tranen.

Maar Bob bleef zich weeren.

„Non, non", riep ie, „pas de.... dat.... lèvre.... ici" en ie sloeg weer op z'n buik.

De kruidenier was een opgewekte kerel en begreep onmiddellijk, dat 't een aardigheid was of een weddingschap.

Hij zette de stopflesch weer op haar plaats.

„Mal de ventre, mon jeune ami?"

„Wat zei 't ie?" fluisterde Bob tot Karel, die genoot van z'n eigen lachen.

„Of je niet goed wijs bent", legde Karel uit.

„Oh, sûr, sûr", riep Bob, die zelf schik in de mop begon te krijgen en harder weer hamerde ie op z'n buik en repeteerde: „Ici, monsieur, ici".

Nou kun je van een winkelier, ook al is ie de welwillendste en wellevendste mensch van de wereld en al kent ie 't Fransch volkomen, niet den eisch stellen

dat ie begrijpt, dat een jongen voor een dubbeltje lever moet hebben, als ie op z'n buik slaat.

„Je me rends", zei de man berustend.

„Het dubbeltje is mij", zei Karel en vertelde toen aan den kruidenier: „Hij moest voor een dubbeltje lever bestellen op z'n Fransch.

„Ah ça", zei de man, „en ik moest begrijpen, dat die klappen op z'n buik lever beteekenden".

„Ik ga nooit naar Parijs", zei Bob, „daar begrijpen ze me niet en zoek jij 't nou maar verder uit".

En ie liep weg.

Thuis keek ie 't eerst in 't woordenboek.

Lever. Daar stond het: foie.

Dat woord zou ie nou nooit meer vergeten en ie vond, dat 't hoog tijd werd, dat de Franschen Hollandsch gingen praten.

Er was eigenlijk maar één vak, waarvan ie veel hield, als je tenminste van een vak spreken kunt: lezen.

Lezen deed ie graag en veel.... en ook las ie mooi, wat het cijfer negen op z'n rapport onweersprekelijk bewees.

Honderden boeken had ie gelezen en hoe avontuurlijker ze waren, hoe liever, Aimard.... Cooper.... Carl May.... Jules Verne.... en dan detective-verhalen en romans. Die verslond ie nou letterlijk.

En ie had bepaalde tijden, waarin ie een zeker genre las.

De laatste maanden las ie niets anders dan detective-romans. Sherlock Holmes, de G.G.-serie, Lord Listers, hij smulde er van. Dat geheimzinnige boeide hem, bracht hem in vervoering. En of ze nou al zeiden, dat 't onzin was, en een aaneenrijging van onmogelijkheden, 't kon hem niet schelen: hij genoot.

En op een dag viel 't hem in: kon hij nou geen detective-verhaal schrijven? Hij peinsde er over. Een detective-verhaal, een echt, dat voelde en begreep ie, was moeilijk. Maar een nonsens-verhaal, een verhaal vol onzinnigheden, een verhaal, waarin geen vaste lijn hoefde te zijn, dat ging misschien wel. Hij zou bijvoorbeeld zoo kunnen beginnen: De groote detective hing over een drooglijn. Dan was ie direct in de onzinnigheden. Andere verhalen begonnen altijd zoo plechtig met de verzekering: De groote detective peinsde, gezeten in zijn gebeeldhouwden armstoel.... Als hij nou begon: De groote detective hing over een drooglijn. Die eerste zin prikkelde hem 't verhaal te beginnen en door te zetten. En dan moest een onzinnige historie zich afspelen in 't rustige kwartier, waarin ie woonde. Dat zou dubbel onzinnig wezen. In zijn buurt toch woonden eenvoudige, rustige burgermenschen, kalmpjes en tevreden naast en boven elkander en één agent was voldoende om de orde te handhaven, die nooit verstoord werd.

Het denkbeeld lachte hem toe. Nou had ie maar iets

onzinnigs te verzinnen en het onzinnig te beschrijven en ie was er.

De eerste dagen liep ie maar te denken, over wat komen moest en toen ie 't plan in z'n hoofd had, zette ie zich tot schrijven.

Het is te begrijpen, dat z'n verhaal vol zit met uitdrukkingen, woorden en zegswijzen en opmerkingen, die hij onthouden had uit de lectuur van een groote hoeveelheid gelezen detective-romans en verhalen. Maar dat hinderde Bob geenszins, zoomin als het den lezer kan deeren.

Bob schreef het volgende „Onzinnige Verhaal":

De groote detective hing over een drooglijn en staarde in de verte. Wat zagen z'n oogen? Z'n oogen zagen niets, absoluut niets. De groote detective sliep.

Hij was dien nacht laat van een gevaarvolle, doch interessante onderzoekingstocht door 't donkere Den Haag thuis gekomen en had vergeten in z'n bed te stappen.

Een kat sprong vlak voor z'n hoofd op de drooglijn. De detective schrikte, werd wakker en wurgde de kat.

Toen liep ie naar z'n slaapkamer. Waarom was z'n bed niet beslapen? Met die vraag hield z'n scherpzinnige geest zich bezig en zoeken is voor den grooten man weten.

Hij begreep, dat ie zich verslapen had en daardoor

geen tijd had kunnen vinden zich van z'n kleeren te ontdoen. En bovendien z'n bed wàs niet onbeslapen, het wàs 't niet, het schéén zoo en z'n diepe geest maakte een verrassend verschil tusschen *schijnen* en *zijn*.

De detective pelde een eitje.... hij pelde nog een eitje.... De groote man pelde veel eitjes. Hij wierp de schalen op de lampetkan, waarop ze dreven als witte lelies. De groote man lachte tegen de schalen een poëtischen stillen glimlach, terwijl het water zich ondoorgrondelijk rimpelde.

Er werd gescheld. De detective haastte zich naar z'n ontvangkamer. Hij wierp een valschen, bruingevlekten baard om, knoopte een rood gespikkelden, valschen neus voor en drong 't wit van z'n oogen vast besloten om z'n bruine pupillen.

„Entree", murmelde z'n zware stem, toen er geklopt was.

Een man trad binnen.

Hij was mager, maar leelijk.

Een trek van onbeschrijfelijke wanhoop speelde om z'n mond.

„Ik ben wanhopig, meneer", zei ie.

„Ik zie het", bevestigde de detective, „gaat u zitten".

De man daalde.

„U is op", zei de detective.

„Ja, ik zit", antwoordde de man, terwijl z'n oogen schitterden van een onheilspellende berusting.

„Waarmee kan ik u van dienst zijn, meneer?"

„Meester Ginabelly", zei de man, „ze hebben me bestolen".

„Het kan", antwoordde de meester met die twijfelende scherpzinnigheid, die hem eigen was.

De detective pelde een eitje, dat ie achter de linker revers van z'n jaszak vast gebonden had.

Hij bood den bezoeker eenig struif aan.

„Dank u", zei deze, „ik haat eieren".

„Doe me een getrouw relaas van 't gebeurde", verzocht de detective, terwijl ie een sigaret opstak.

„Ik bezat drie ton, meester Ginabelly, en thans zit voor u een berooid man". Zijn stem trilde, die ie tot vastheid dwong door z'n kaken met z'n handen te ondersteunen.

„Waar had u 't geld verborgen?"

„'t Lag veilig in ons oud fornuis, dat op m'n slaapkamer stond".

„Zoo goed verborgen en toch verdwenen.... 't is onbegrijpelijk", sprak de detective opstaande. „Volg mij, dat ik 't tooneel van de misdaad met eigen oogen aanschouwe".

Ze gleden de trap af naast elkander.

't Was een verschrikkelijke dag. De regen kletterde op de leege straten, de wind floot onheilspellend.

„Het tocht hier", zei de detective, de kraag van z'n

jas hoog opzettende. „En nu geen woord meer. We moeten onbespied uw woning bereiken".

Ze liepen de Goudsbloemlaan op. Op den hoek stonden twee mannen te knarsetanden.

Die keken den detective en z'n client na, maar toen deze om den hoek verdwenen waren, achter de huizen van de Azaleastraat, sloegen de twee mannen op de vlucht als schichtige paarden.

„U woont?"

„Klimophof, meester".

„Een lugubere buurt", zei de detective.

Ze stapten het huis in, welks deur Godin — zoo heette de man — geopend had.

Een vrouw lag op den vloer der voorkamer te weenen.

Godin schopte een lichten schop tegen haar dijbeen en zei: „Sta op en ween niet, hier is Mr. Ginabelly".

Ze rees op en stond. Schichtig, maar geduldig, keek ze den detective aan, doch deze zei niets.

Ze veegde haar tranen af met de punt van den langen baard des detectives en deze glimlachte voor 't eerst van z'n leven.

„We zijn geknakt", zei haar moede stem.

„Als stengels", beaamde de detective, „maar ik zal u beiden weer oprichten. Ga zitten en wacht tot ik m'n onderzoekingstocht door uw woning zal hebben volbracht".

„Blijft u niet lang weg", smeekte ze, „onder uw vleugels voel ik me zoo veilig".

In de keuken vond de detective een dienstmeid. Die zat op de rechtbank te fluiten.

Hij keek haar woest aan. Zij floot. Hij keek haar ondoorgrondelijk aan. Zij floot door. Hij keek haar heelemaal niet aan. Zij bleef fluiten.

„U fluit", merkte de detective gevat op.

„Dat hoor ik", antwoordde ze geraakt.

„Weet u, dat hier, in deze woning, een brutale diefstal heeft plaats gevonden en dat de daders of de daderes drie ton ontvreemd hebben? Maar, u zult zich hebben te verantwoorden.

Wild sprong ze van de rechtbank.

„Kom maar op", kreet ze.

De detective werd bleek van aandoening en schoot de keuken uit.

Krijgshaftig stapte ie de kamer in, waar de twee geknakten nog zaten.

„De dienstmeid is onschuldig", deelde ie mee.

„Hoe weet u dat?" vroeg Godin met ongewone belangstelling.

„Ze is heel oprecht en komt forsch voor haar meening uit. En bovendien zat ze onschuldig te fluiten".

„De stakker", prees mevrouw.

„Alzoo", begon de detective z'n pleidooi, „is 't geld

gestolen, niet door u, meneer, niet door u, mevrouw, niet door het dienstmeisje.... ergo, moet een ander het feit bedreven hebben".

„Zou u denken?" vroeg de man bewonderend.

„Buiten twijfel", besliste de detective.

„Wil me thans even naar 't fornuis geleiden".

Ze stonden op en trokken den grooten man, ieder aan een arm mede naar de slaapkamer.

Hij bekeek het fornuis van buiten en van binnen.

Hij vond een haar, vijf centimeter lang. Hij bekeek het opmerkzaam door z'n microscoop.

„Eureka", riep ie zoo hard, dat het huis er van dreunde en de dienstmeid van de rechtbank stortte, midden in een teil water.

Toen kwam z'n gewichtige vraag.

„Hebt u in uw familie of onder uw kennissen een individu, dat een pruik draagt?"

Ze moesten de vraag ontkennend beantwoorden.

„Het pleit voor de deugdelijkheid van uw geslachtsboom en de zuiverheid van uw kennissen", prees de detective en bergde het haar voorzichtig in z'n tabaksdoos.

Toen besnuffelde ie opnieuw het fornuis.

Een tweede „Eureka" daverde door de woning.

Nog een haar vond de meester, en ook deze bekeek ie door z'n microscoop.

„De gegevens zijn overstelpend", zei ie. „De diefstal

is gepleegd door twee individuen, waarvan de een een pruik draagt en de tweede eigen haar er op na houdt. Meneer! u krijgt uw drie ton terug".

Mevrouw bezweem...., meneer barstte uit in huilen. De meid in de keuken stond zich bij 't fornuis te drogen.

De detective snoot kalm z'n neus en vlijde het tweede haartje zorgvuldig naast het eerste in de tabaksdoos.

„U heeft een telephoon, meneer Godin?"

Huilend wees ie den detective op het toestel aan den wand.

De detective zocht aansluiting, die ie op onbegrijpelijke wijze verkreeg.

Een minuut later suisde een auto aan en hield stil.

De detective nam afscheid. Maar eerst bracht ie mevrouw bij, door deze aan haar man voor te stellen, die ze tijdens haar afwezigheid niet had herkend.

De detective reed weg in de auto, na den chauffeur z'n instructies te hebben gegeven.

De menschen uit de buurt zaten op de daken en wuifden den merkwaardigen man toe. Aan iedere lantarenpaal hing een jongen. Een haag van belangstellenden stond langs de straten, waardoor ze gingen. De detective neigde bij iederen lantaarnpaal, de jongens groetten dan met hun beenen.

Tien minuten later had ie de onverlaten te pakken. Die had ie gegrepen in Café L'Esperance, waar ze de hoop zaten te koesteren, hun gestolen geld in vreugde te

kunnen verteeren. De detective plaatste ze boven op de auto, als bagage. Voor 't huis van Godin laadde ie ze af.

„Hoe hebt u ons gevonden?" vroegen ze met begrijpelijke bewondering.

De detective knikte z'n ondoorgrondelijken knik.

„Salem.. a leikum....", zei ie, „laten we naar binnen gaan. Het volk is niet te toomen".

De detective had gelijk. Die bij z'n afrit op de daken stonden, hingen nu aan de dakgoten, de haag van belangstellenden was verbroken en tot een verward kluwen geworden, opdringend tot aan de deur.

„Laat ons door", zei de detective en allen weken.

De detective dreef de dieven voor zich uit de deur in.

„Hier zijn ze", zei ie tot de gelukkige menschen.

„Dank", stamelde Godin.

Mevrouw wilde bezwijmen, maar bedacht zich.

Een der onverlaten telde het geld op de tafel. Veertig cent hadden ze baldadig verteerd.

„'t Is zonde", zei de detective.

Voor 't eerst bloosden de schurken van schaamte. Godin schonk wijn. De meid kwam aandrijven uit de keuken. Ze lachte tegen de inbrekers.

De detective stond op.

„Mijn bed wacht", zei ie, „Salem.. a leikum.... ik ga onder de wol".

Ze groetten allen, behalve de dienstmeid, die begon te fluiten.

De schurken volgden den detective. Het volk in de stille buurt danste dolle vreugdedansen. De vlaggen klommen wapperend tegen de stille huizen op. Geheimzinnig verdween de detective in z'n huis. Hij ging ter ruste, door zich te slapen te leggen.

Uit blijdschap, dat ze evenals Amerika ontdekt waren, hingen dien dag de twee onverlaten zich op. Doch de meid floot triompheerend. Meneer en mevrouw aten hun lievelingspot: zuurkool met knakworst en legden zich daarna ter ruste aan de voeten van het oude, trouwe fornuis, dat bij al die ontroeringen ijskoud zich zelf was gebleven.

HOOFDSTUK IV.

„En wat ga je er nou mee doen?" vroeg z'n moeder, die, al had ze nou nooit een detective-verhaal gelezen, zich tranen had gelachen.

„'k Ga er mee naar meneer Vormer", antwoordde ie.

De heer Vormer was z'n onderwijzer, voor wien Bob een warme genegenheid voelde. Die hield van jongens en heel anders dan z'n vroegere onderwijzers. Bij de laatste moest je knap zijn, om in hun gunst te komen, moest je hooren tot de eersten van de klasse. Bij den heer Vormer was dat niet beslist noodig. Als je eens een stommiteit zei, sprong ie niet uit z'n vel, zooals de anderen, en als je een mop uithaalde, een aardigheid, wat kabaal maakte.... hij had er schik in. Als je maar niks gemeens deed. 't Was gebeurd, dat een jongen moest blijven zitten en in z'n schik was, omdat ie dan bij den heer Vormer terecht kwam.

Rekenen was Bobs cauchemar en bij de andere onderwijzers had ie tegen die rekenuren opgezien als tegen zooveel verschrikkingen. Bij z'n tegenwoordigen onderwijzer heelemaal niet.

Als ie maar iets goeds beweerde, kreeg ie al een vriendelijk knikje, en hij niet alleen, alle stakkers in dat vak.

„Tegen den tijd, dat Bob leeraar in de wiskunde is of millionair of zoo iets, zal ie wel leeren tooveren met de getallen", zei ie dikwijls. „Wat jij, Bob?"

Vertellen kon ie, dat ze ademloos luisterden en ie kon de klas laten zingen, dat z'n collega's er naar kwamen luisteren.

Maar als er voorgelezen moest worden, dan riep ie Bob voor de klas. Die kon een mooi vers zoo prachtig lezen, dat er een stille ontroering door de klas ging.

En opstellen maken! Als ie Bobs opstel las, keek ie hem telkens aan met onderscheidende bewondering.

En op een avond, toen ie z'n „onzinnig verhaal", zooals ie 't gedoopt had, leesbaar had overgeschreven, trok ie naar de Galvanistraat, waar z'n onderwijzer woonde.

Die ontving hem met blijde verrassing.

Toen Bob hem 't doel van z'n bezoek had meegedeeld, wreef ie z'n handen, alsof hem zelf iets prettigs te wachten stond.

„Jô, ga zitten, ik ben benieuwd".

Bob las z'n onzinnig verhaal voor.

Wat had z'n onderwijzer een pret. Zijn lachgeluiden schaterden door de kamer, maar toen Bob z'n verhaal had voorgelezen, lachte ie niet, maar ie had tranen in z'n oogen.

„Als je nou m'n eigen jongen was, Bob, zou je me

geen grooter pleizier hebben kunnen doen dan met dit opstel, dit verhaal, beter gezegd. 't Is fijn, 't is heerlijk.. 't is geestig.... 't is.... Bob, 't is alles".

En ie drukte Bob de handen, hij klopte hem op z'n schouders en ie keek hem zoo prettig blij aan, of hem zelf iets vriendelijks was bereid.

„Je leest 't morgen voor aan de klas. We zullen er een leuk half uurtje door hebben".

Toen ie naar huis terug wandelde viel 't hem ineens in, dat ie tegen het voorlezen geen enkele bedenking had gemaakt, terwijl er toch voor hem een niet gering bezwaar bestond.

't Zou weer kwaad bloed zetten bij Willem Dijkman en Rinus van As, twee jongens van z'n klas, met wie de verhouding sinds lang gespannen was.

Dat was zoo gekomen. Die twee hadden op een avond — 't was al lang geleden — een kat met zachte roepwoordjes naar zich toe gelokt. Toen 't argelooze dier in hun handen was, bonden ze 't een lang touw aan een der achterpooten en zetten het beest daarna weer op straat.

„Kkttsss", joegen ze.

De kat er van door. Eerst lieten ze het touw vieren en liepen met het beest mee, doch toen het de trap van haar woning was opgeklommen en de bovenste trede bereikt had, trokken ze het van alle treden naar beneden. Haar snoetje stiet op iedere trede van den hard-

steenen stoep. Ze mauwde pijnlijk. De jongens schaterden.

Poes weer naar boven en voor de tweede maal schaafde haar bek bloedend langs de harde steenen.

En toen kwam juist Bob aan en maakte aan de wreede kwelling een einde, door het touw uit Willems hand te rukken en hem met een duw omver te gooien. Onmiddellijk sprong Rinus toe en Willem weer overeind en een ongelijke kloppartij ontstond. De eigenaar van het dier, die door de ongewone drukte voor z'n raam was gekomen, schoot uit z'n bovenhuis toe.

Rinus en Willem er van door.

Bob vertelde den man, wat er gebeurd was. Deze prees hem om z'n flinke daad en zei, dat ie den volgenden dag op school zou komen, om de wreede mishandeling aan den onderwijzer te vertellen.

Dit gebeurde en van den heer Vormer kregen ze een schrobbeering, die mede de oorzaak werd, dat ze Bob niet zetten konden.

Als ie eens een stommiteit zei, wat met rekenen nog al eens gebeurde, grinnikten ze hoonend, en werd ie geprezen om iets, dat ie goed had gedaan, dan gnuifden ze tergend. Moest Bob voorlezen, direct wendden ze hun hoofd af en deden, of ze niet luisterden.

Als ie nou morgen met z'n opstel kwam, zou 't nog erger worden, vooral, omdat de heer Vormer z'n bewondering niet onder stoelen of banken zou steken.

Maar laf zou 't zijn, als ie niet durfde. En dus sprak ie met niemand over z'n bezwaren en stapte den volgenden dag naar school met 't opstel in z'n tasch.

De beginbel had geluid. De heer Vormer stond voor de klas. Hij keek naar Bob en glimlachte. De leerlingen, dit opmerkende, keken naar Bob. Wat deed de heer Vormer geheimzinnig en waarom kleurde Bobs gezicht zoo rood? De klas zat in afwachting en stil.

„Nu moest 't maar gebeuren, hè, Bob?"

Hij kwam voor de klas.

„Jongelui", begon de onderwijzer en ie vertelde, wat hen te wachten stond.

Alle gezichten teekenden prettige verwachting, behalve die van Willem en Rinus, die koel onverschillig rond keken, alsof ze zich hadden voorgenomen alles lijdelijk te zullen ondergaan.

Bobs succes was volkomen. De klasse gaf zich geheel over aan de lectuur en hun blijde lachen vulde de ruimte.

„Bravo, bravo", riep de heer Vormer en ie noemde Bob Hollands eerste romanschrijver in spé.

„Hollands eerste idioot", fluisterde Rinus tegen Willem, met wien ie in dezelfde bank zat.

En deze: „Ze zijn beiden geschift".

En nog heviger werd hun jalousie aangeblazen en nog dieper werd hun machtelooze wrok, toen de onderwijzer zei: „Maar Bob, dat stuk moet gedrukt worden. Mag ik het eens meenemen? Een goed vriend van me is

redacteur van het weekblad: „Het Boomen- en Bloemenkwartier". Dat blad ken je natuurlijk. 't Is de krant uit jouw buurt. Wat zal dat fijn zijn, jô, als je naam daar staat onder eigen werk:

BOB DENNERY.

„Het klinkt".

De heer Vormer nam het opstel mee en tot Bobs groote voldoening werd het in 't volgende Zaterdagnummer geplaatst.

Dien Zondag wandelde vader met z'n jongen door de straten van het Boomen- en Bloemenkwarter en droeg een exemplaar van het gelijkluidende weekblad in z'n zak.

Het ontging natuurlijk Bob niet, dat Rinus en Willem hem met kwaadwillende ergernis òf negeerden òf meesmuilend in 't geniep bespotten. Maar hij was er de jongen niet naar aan hun stil mokkend bedrijf veel aandacht te schenken. Zelf misgunde ie beiden, die tot de eersten van de klasse behoorden, noch hun dagelijksche successen onder het klassewerk, noch hun mooie rapporten. Hij ging z'n eigen gang, bemoeide zich nooit met de zaken van anderen, maar duldde dan ook geen bemoeiingen met zijn eigen aangelegenheden. Achter iemands rug kwaad spreken deed ie nooit, zei, wat ie meende te moeten zeggen iemand ruiterlijk in 't gezicht.

Mokken over een of ander deed ie ook nooit.

„Af is af", was zijn devies, waaraan ie zich trouw hield.

Maar voor Rinus was nooit iets geheel af, en dus liep deze al lang te piekeren, hoe ie zich wreken zou op Bobs succes, wien ie deze tot in z'n hart misgunde.

Bobs naam gedrukt in de krant, die alle bewoners van het Boomen- en Bloemenkwartier lazen. De naam van Bob Dennery gedrukt, die in de klasse ver z'n mindere was.

Dagen lang spraken ze er over, alsof 't een grootsch gebeuren was, dat iemand zoo'n onzinnig verhaal had geschreven en hij had 't meermalen opgemerkt, dat de menschen hun neuzen plat drukten tegen de ruiten, als Bob Dennery passeerde. En ook de groote belangstelling der klassegenooten prikkelde hem tot een daad van wraak.

Hoe zich te wreken? Z'n negatie liet Bob blijkbaar koud, misschien merkte ie deze niet eens op. Dat voelde Rinus ook als een vernedering, als een geringschatting. En dagen lang zon ie op wraak.

En die meende ie plots gevonden te hebben.

Toen ie op een avond op z'n kamertje te werken zat, viel 't hem in: Hij moest ook zoo'n onzinnig verhaal schrijven. Kon ie best en 't eveneens opzenden naar die krant. Niemand iets er van zeggen en dan stond op een Zaterdag, misschien de volgende week al, zijn naam

ook in dat blad, waarvan ie den naam niet kon hooren, zonder de woede te voelen opkomen.

Z'n besluit was genomen. Hij haalde het blad te voorschijn, waarin Bobs naam gedrukt stond. Hij sloeg 't blad open en bedekte den naam van den schrijver met z'n liniaal. Die naam kon ie niet zien.

De groote detective hing over een drooglijn.... zoo was hij begonnen.

Dus moest Rinus' verhaal anders aanvangen en hij begon: De groote detective zat op de dakgoot en tjoolde de spreeuwen tegen. Nou maar, daar zouden ze om lachen. Rinus meesmuilde. 't Begin was goed, was bij⸗zonder goed, want 't was als een bespotting op Bobs verhaal. Verder, verder. Plotseling sloeg de groote man z'n vleugels uit en zweefde weg. Hij zweefde naar 't ondoorgrondelijk niets. Dat was prachtig: naar 't on⸗doorgrondelijk niets. Hij vervolgde: Waarom vloog hij naar 't ondoorgrondelijk niets? Omdat iets z'n scherpzinnige aandacht had getrokken. Wat zagen z'n oogen?.... Hij herlas 't begin van Bobs verhaal. Die had ook geschreven: Wat zagen z'n oogen? Zijn oogen zagen niets, absoluut niets.

Hij moest dus iets anders schrijven en ie schreef: Zijn oogen zagen in 't ondoorgrondelijk niets.... iets.

Rinus vond z'n begin enorm en schreef door. En heel onzinnig zou ie schrijven; de onzinnigheid van zijn ver⸗haal zou die van Bob naar de kroon steken, neen, over⸗

treffen. En dus schreef ie van vermoeide aardappelen en van brooddronken snijboonen en reikhalzende peter⸗selie en liet den grooten detective dit alles brooddronken verorberen, deed hem zweven over de hooge schoor⸗steenen boven de chocoladefabriek van Rademaker, liet hem hangen aan de vleugels van een tweedekker, kort⸗om, de woorden tuimelden haast over en door elkaar van louter onzinnigheid en Rinus zond ook zijn verhaal in en wachtte, wachtte.

Van de redactie hoorde ie niets en de tweede Zater⸗dag kwam en Rinus bracht dien morgen op school door in nerveuze onrust.

Om twaalf uur draafde ie naar huis. Het Boomen⸗ en Bloemenkwartier was uit de brievenbus gevallen of er uit genomen. Het blad lag tenminste in de gang, als een nietswaardig vod.

Hij raapte het op, bekeek de voorzijde.... niets. Hij sloeg 't blad open. Zijn oogen vlogen over de kolom⸗men.... niets. De achterste pagina.... niets.

Hij wierp het ding verachtelijk in een hoek; hij liep de gang door en de kamer in. De kat zat op de tafel in de zon. Hij sloeg 't dier van de tafel en ging zitten.

Terwijl dit gebeurde, zat Bob eveneens in de huis⸗kamer en tegenover hem zat de redacteur van het Boomen⸗ en Bloemenkwartier, die Bob z'n honorarium voor z'n bijdrage brengen kwam: tien gulden. Bob was in de wolken, daar dit bedrag een zakgeld vertegen⸗

woordigde van veertig weken. Hij vond de belooning koninklijk. Hij teekende de quitantie. Nog nooit had ie z'n naam onder een quitantie gezet. Hij streek 't verdiende geld op en stak 't in z'n zak. Z'n moeder keek 't na met een gemengd gevoel van bewondering en angst. Zooveel geld in Bobs zak.

„Ja, je literatuur heeft al navolgers gevonden ook", vertelde de redacteur. „Enkele dagen geleden zond me een jongen, ook uit deze buurt, ik meen uit de Azaleastraat, ook een gelijksoortig verhaal als dat van jou. Maar, hoewel niet onverdienstelijk, heb ik 't voor plaatsing niet geschikt gevonden. Misschien ken je die jongen wel; hij heet...... Drommels, die namen tegenwoordig.... Ik ben ze elk oogenblik kwijt. Hebt u 't laatste nummer van ons blad ook bij de hand?"

„Een oogenblik", zei moeder. „'t Ligt in de keuken".

Moeder stond op en haalde 't blad. De heer Woensel sloeg 't open.

„Ah, hier onder briefwisseling staat het: Rinus van As".

„Rinus van As", riep Bob, „ja, die ken ik; hij zit in mijn klas".

Bob nam de krant en las:

„R. v. A. Uw ons gezonden stuk kan niet geplaatst worden. Navolging is altijd gevaarlijk". De Redactie.

Het bezoek van den redacteur liet bij Bob aangename herinneringen achter.

Niet alleen waren deze in de enorme som geld, die ie in z'n zak droeg, maar vooral in de woorden van den heer Woensel: „Als je weer eens wat geschreven hebt, zend 't ons dan toe. Je hebt aanleg, je hebt phantasie. Wie weet, groeit er een groot schrijver uit je. Zeker, dat kan. Veel groote schrijvers hebben op jeugdigen leeftijd wonder mooie dingen geschreven. Denk eens aan Hugo de Groot, die op zevenjarigen leeftijd al een Latijnsch gedicht schreef op de verovering van Nijmegen door Prins Maurits. En aan Bilderdijk, die op vijfjarigen leeftijd den heelen Cats van buiten kende. En denk eens aan de viool- en andere virtuosen, die op zeer jeugdigen leeftijd prestaties leveren, waar een talent jaren van studie voor behoeft".

Natuurlijk was moeder blij, ze was zelfs gelukkig om Bob, maar haar moederlijke bezorgdheid dacht 't eerst aan 't geld.

„Nou, Bob?" begon ze aarzelend, „dat is een mooie morgen voor je, maar...."

Bob begreep haar al.

„Dat geld, hè, moeder?"

„Nou, dat 's te zeggen, jonge. Je hebt 't eerlijk verdiend, dat 's waar, maar tien gulden is veel geld".

„Enorm veel", zei Bob, „en de jeugdige Hollandsche romanschrijver zal 't op een enorme, op een dichterlijke wijze besteden".

„Maar niet in eens", viel moeder uit.

„De groote detective is pienter genoeg, moeder", ant- woordde Bob en stapte de deur uit.

Moeder keek hem trotsch na, verscholen achter 't gordijn van de voorkamer.

„Zes kaartjes voor de bioscoop van vijf en dertig cent, maakte twee gulden tien, twee gulden voor zich zelf, was vier gulden tien. Dan hield ie vijf gulden en negen- tig cent over. Die gaf ie aan z'n moeder, dan kon er iets extra's gekocht worden voor morgen, als vader thuis was. Zoo moest het, zoo zou het".

Hij had z'n vrienden gauw bij elkaar en ze trokken de stad in. Bob kocht zes kaarten voor de Familie- bioscoop.

's Avonds zaten ze genietend naast elkaar, de gulle gastheer in hun midden.

Ondanks zijn woede en teleurstelling, had Rinus de ineengefrommelde krant te voorschijn gehaald en haar open gevouwen en glad gestreken en nog eens gekeken. Je kon niet weten, misschien had ie z'n stuk over 't hoofd gezien. Maar neen, niets. En een poos later keek ie voor de tweede keer.... en toen las ie het en wist met onafwijsbare zekerheid, dat zijn stuk niet geplaatst zou worden. En dan dat tergende, dat vernietigende bijschrift: Navolging is altijd gevaarlijk. Alsof hij Bob Dennery had nagevolgd.

Hij hèm navolgen? Als ze dat nou maar niet lazen. Hij hem navolgen? Eén ding stond voor hem vast: Als

ze uit de initialen R. v. A. zijn naam zouden opmaken, zou ie vierkant ontkennen, iets te hebben ingezonden. R. v. A., dat konden zooveel namen wezen: Robert van Aalderen, Rudolf van Amstel. Die laatste naam was voor zijn doel geschikt, want ie wist, dat er op de Val- kenboschkade een van Amstel woonde en waarom kon diens voornaam niet met een R aanvangen? En als ze bleven twijfelen, zou ie hun verzekeren, dat ie 't van dien van Amstel zelf wist, dat deze het geweigerde stuk geschreven had. Dan was hij er uit, want ie zou zich dood geneeren, als ze wisten, dat hij zoo'n strop had gehaald met dat stuk. En dan verdacht te worden, open- lijk beschuldigd zelfs, Bob Dennery te hebben nage- volgd. 't Zou voor hem een slag zijn in 't gezicht, een beleediging, een hoon.

Dien Zondag meed ie de jongens, maar 's Maandags vond ie ze allen bij de school. Ze stonden in een kring bij elkaar, de jongens tenminste. En zonder aanleiding, zonder inleiding zelfs vroeg Koos ineens: „Zeg, Rinus, heb jij ook zoo'n verhaal geschreven, net als Bob?"

En snel antwoordde ie: „Ik? Ben je gek? En waarom denk je dat?"

Koos trok de krant uit z'n zak.

„Kijk, hier staat het: „R. v. A. Uw ons gezonden stuk kan niet geplaatst worden. Navolging is altijd gevaar- lijk".

„Wat heb ik daarmee te maken", protesteerde Rinus.

„Misschien niks", antwoordde Koos, „maar omdat er staat R. v. A....."

„O, en nu dachten jullie, dat moet Rinus van As zijn. Je zuster. Ik weet trouwens, wie 't is. 't Is Rudolf van Amstel. Die woont op de Valkenboschkade 437; hij heeft 't me zelf verteld. Die is zoo stom geweest, dat stuk van hem na te volgen. Dat 's stom. Trouwens, wie volgt er nou zoo'n stuk na? 't Is toch maar een.... nou ja, een prulding, zooals ieder kan verzinnen. Als je tenminste maar onzinnige taal bij mekaar kunt flansen".

„Natuurlijk", beaamde Willem. „Ik snap tenminste ook niet, wat sommigen daaraan vinden".

„Och, die vinden 't mooi, omdat meneer Vormer met dat ding weg liep. En toen durfde niemand 't niet mooi te vinden".

Met wonderlijke zelfbeheersching zweeg Bob, al voel- de ie bij iedere nieuwe leugen, en bij iedere nieuwe geringschatting een woord van verzet opkruipen naar z'n keel.

Nu hadden de woorden van Rinus, door Willem tel- kens goedkeurend onderstreept, 't gevolg dat een paar twijfelaars tot hun inzicht gingen overhellen, en knikjes en woorden van instemming gaven.

Rinus werd al driester.

„Als iedereen van ons wil, lapt ie 't 'm ook, zoo iets krankzinnigs te schrijven. Je begint maar: De maan hing

als een groote pannekoek tegen de blauwe hemelflard".

Willem gierde bewonderend. Eenigen schaterden. Rinus voelde zich sterk en werd daardoor begeesterd.

„Dan ga je door: De sterren knipoogden als kleine vingerhoeden haar tegen".

Daar lachten ze minder hard om. Even zakte Rinus weg, doch rees weer op en vervolgde: „De groote de- tective zat op een dakgoot, met een been in de waterton beneden en...."

Nou kunnen ze je zoo lang tergen, dat de meest kalme, beheerschte mensch dol wordt van woede. Zoo Bob.

„Nou is 't uit", riep ie eensklaps. „Dat gespot begint me te vervelen en jullie gegrinnik en gegichel ook".

Een ieder zweeg onthutst.... de gezichten spanden zich tot verbaasde aandacht.

Toen deed ie een paar passen naar voren en zich rechtstreeks tot Rinus wendende:

„Ga je mee? Ik moet je iets zeggen".

„Mee?" herhaalde Rinus, die niet 't minste vermoeden kon hebben, dat aan Bob z'n geheim bekend was. „Als je me wat te zeggen hebt, doe 't dan maar hier. 'k Hou niet van jou apartjes".

„Weet, wat je zegt", dreigde Bob.

„Dat weet ik goed".

„Nou, dan zul je 't hier hooren. Niet Rudolf van Amstel heeft vergeefs dat stuk ingezonden, maar jij".

„Je liegt".

„Nee, ik lieg niet. De redacteur van de krant heeft 't me zelf verteld, dat jij, Rinus van As, een stuk hebt ingezonden".

„Dat lieg je", beet Rinus terug.

Toen sprong Koos in den kring.

„Dat zul je niet meer zeggen", dreigde ie. „Bob liegt nooit".

„Maar op 't oogenblik als een dief".

„Pats", had Rinus er een te pakken. Maar die moest natuurlijk terug slaan en toen begon 't gebakkelei, waaraan Bob direct deel nam en ook Willem, Rinus medestander. Een paar ijlings toeschietende onderwijzers maakten er echter gauw een eind aan.

De vijandige stemming in Rinus had na dit gebeuren haar toppunt bereikt. Hij zou zich wreken, doch bekende het zich met schaamte, dat de wraak z'n hoogst onaangename positie weinig zou veraangenamen. Immers, ze wisten het nu allen, dat ie 't stuk had geschreven, dat ie Bob had nagevolgd en z'n navolging als ongeschikt was terzijde gelegd. Welk resultaat kon de wraak dan nog met zich dragen? Hij dacht er veel over na en vond z'n positie ontstellend onaangenaam. Maar, al wist ie, niets te kunnen winnen, alleen het gevoel zich op Bob te hebben gewroken, gaf hem nu reeds voldoening.

De wraak zou dus z'n taak wezen.

Daar kwamen nu moeilijke dagen voor hem aan. Iederen dag, vijf uur lang, in dezelfde klas te moeten zitten,

met den jongen, dien ie als z'n aartsvijand beschouwde, was pijnlijk. En dat beschamende gevoel, dat Bob hem in tegenwoordigheid van al die jongens als leugenaar had ontmaskerd, vervulde hem met een schaamtegevoel, dat zwaar te dragen viel. Hij had voor een ieder, zelfs voor z'n vriend Willem, alles verzwegen en die vroeg dan ook na schooltijd: „Maar zeg, heb jij dat stuk geschreven?"

„Ja", antwoordde ie, „dat heb ik".

„En waarom heb je mij dat niet gezegd?"

't Klonk als een verwijt en zoo bedoelde Willem het ook.

„'k Weet 't niet", antwoordde Rinus, „niemand wist er van, thuis wist ook niemand het".

„Ja, maar als ik dat alles geweten had, had ik me er niet mee bemoeid", verweet Willem, die zich veronachtzaamd voelde, als Rinus' vriend.

De geprikkelde stemming, waarin Rinus verkeerde, uitte zich plotseling in een wrevelig verzet.

„Had het dan niet gedaan, ik heb toch niet gevraagd om je hulp".

„Waar ik dan ook spijt genoeg van heb", kaatste Willem terug.

Ze liepen naast elkaar voort in mokkend zwijgen.

„Saluut", riep Willem eensklaps, „'k ga dezen kant uit", en ie liet Rinus alleen verder gaan.

Rinus positie was ondragelijk; nergens voelde ie rust,

thuis niet en niet op de straat en niet in de school, hoewel Bob door niets toonde eenige wraakgevoel of leedvermaak met zich mee te dragen.

Was het doordien de last van zijn eigen positie hem te zwaar ging vallen, dat in Rinus een lichte behoefte ontstond met Bob te spreken, hem ruiterlijk alles te vertellen: te vertellen van zijn laffe leugen, te vertellen van z'n afgunst, te vertellen van z'n wraakgevoel? Of was 't z'n betere natuur alleen, die deze behoefte deed ontstaan? Of kon hij den last niet dragen der eenzaamheid, der verlatenheid, waarin hij door het geval geraakt was? 't Was of iedereen hem meed, zelfs Willem was koel en terughoudend.

Als hij nu eens naar Bob toeging en dezen alles vertelde?

Maar tegen die behoefte kwam z'n trots in verzet.

„Dat deed ie nooit; dan zou ie desnoods tegen hen allemaal den strijd voortzetten. Want dat zou laf zijn, laf en klein om zoete broodjes te gaan bakken. En bovendien: hij maakte zich belachelijk. Dat had ie zich eenmaal gemaakt en voor den tweeden keer zou hem dat niet gebeuren. Maar zijn dagen waren eenzaam, z'n stemming was gedrukt, hij verlangde naar een bevredigende afwikkeling, maar tot een daad kon hij niet komen.

Hij zat op zijn kamer en maakte zijn huiswerk voor den volgenden dag.

Lusteloos keek ie in de boeken; hij las de woorden, maar nam niets op.

Wat hadden ze dien middag weer allemaal gelachen met den heer Vormer, en hij had daar bij gezeten in stug ontevreden zwijgen. Dat was nu al dagen, al dagen zoo. Hij voelde z'n leven voor 't eerst als een last, die hem drukte, die hem benauwde, die ondragelijk werd.

Hij sloeg z'n boek dicht; 't kwam er toch niet in, had trouwens geen lust meer.

Hij ging voor z'n boekenrekje staan. Stil stonden zijn weinige boeken daar met hun ruggen, breede en smalle naar hem toegekeerd.

Werktuigelijk las hij de titels; een dun boekje, waaruit ie gelezen had in de hoogste klasse der lagere school, trok ie er uit.

Hij ging weer zitten en sloeg het boekje open. Hij las.

Wat was dat al lang geleden, dat ie uit dat boekje gelezen had. Dat was nu al bijna drie jaar. Hij bladerde het boekje door.

Wie Koninkrijken won en legers heeft verslagen,
Die mag vrij van laurier een trotsche krone dragen,
Maar wie dan nog daarbij zich zelf verwinnen kan,
Geef dien de hoogste kroon, dat is de sterkste man.

Even zag ie op van 't boek. Toen las ie 't versje opnieuw.

Geef dien de hoogste kroon, dat is de sterkste man.

Hij keek weer op van z'n boek en z'n stille kamer in.

„Maar wie dan nog daarbij zich zelf verwinnen kan......"

„Zich zelf verwinnen kan", herhaalde ie.

„Geef dien de hoogste kroon, dat is de sterkste man".

Dat ie daar vroeger nooit over nagedacht had. En toch, dit herinnerde hij zich heel goed, had ie 't vers begrepen. Begrepen wel, maar nu voelde ie de waarheid. En als ie nou toch naar Bob ging en alles ronduit zei. Meer kon ie niet doen. En dan kwam het er ook niet op aan wat Bob zeggen zou of doen. Dan had ie.... zich zelf overwonnen. „Geef dien de hoogste kroon, hij is de sterkste man".

't Was acht uur nu. 't Kleine klokje aan den wand zei het.

Hij stond op. Hij ging naar beneden.

„Ik ga nog effen naar een jongen", riep ie de huiskamer in. Hij daalde de trap af. Hij was buiten. Hij liep naar Bobs huis en aldoor waren de woorden in zijn hoofd:

„Maar wie dan nog daarbij zichzelf verwinnen kan",
„Geef dien de hoogste kroon, dat is de sterkste man".

Hij liep veerkrachtig door de stille straten...... hij voelde dat hij iets goeds ging doen. En wetende dat hij gehoor gaf aan een goede stem in hem, schelde ie aan Bobs huis.

Of Bob thuis was, had ie gevraagd aan het meisje, dat open trok en deze had hem geen bescheid gedaan, doch geroepen: „Bob, een jongen voor je".

Bob kwam de trap af. Onwillekeurig ging Rinus een paar passen achteruit, als wilde hij nog het oogenblik verschuiven, dat ie zou moeten spreken.

„Zoo, jij?" vroeg Bob naderend.

„Kun je de deur even dichtdoen?" vroeg Rinus zacht, als vreesde hij, dat ze daar boven hem konden verstaan.

Bob trok de deur dicht.

Toen stonden ze weer tegenover elkander.

„Ik wou je wat zeggen, Bob. Ik heb...."

Dat ie nou nog moeite had ronduit te spreken, verweet ie zich op dat eigen oogenblik.

„Maar wie dan nog daarbij zich zelf verwinnen kan......"

En toen vertelde ie alles; dat ie laf was geweest om te liegen, dat ie nog laffer was geweest door Bob voor leugenaar uit te maken, dat ie van dat alles spijt had, gruwelijke spijt, en dat ie 't geweigerde stuk geschreven had......

Hij vertelde alles.

En toen zweeg ie, afwachtend in lichten angst wat Bob zou zeggen. En wat die zei vaagde ineens weg al zijn zelfverwijt en al zijn angst, en al de verlatenheid,

waarin hij al die dagen afgezonderd had moeten leven.

„Nou heb *jij* het gezegd, en daar ben jij blij om. En nou zeg *ik* jou, dat ik net zoo blij ben als jij. Daar praat ik nou nooit meer over en dat moet jij ook niet doen. Af is af".

En ie reikte Rinus een hand.

„Pak an, jô; af is af. Ik kom je morgen halen en we gaan samen naar school".

Den volgenden morgen verschenen voor de verbaasde oogen der wachtende jongens Bob en Rinus in prettig, vertrouwelijk gesprek op de speelplaats.

Onder het leesuur moest Bob een mooi vers voorlezen, en er was een stille ontroering in de klasse, toen hij las.

En Rinus oogen waren voor 't eerst vochtig van aandoening.

En de heer Vormer zei, dat Bob zoo mooi nog nooit had gelezen.

Maar hoe dat kwam, wist toen alleen Bob zelf.... en ook Rinus.

HOOFDSTUK V.

„Heb je 't gelezen, Bob, je naam staat weer in de krant, in 't Boomen- en Bloemenkwartier".

„Hè?" riep Bob, wien deze mededeeling niet onverschillig liet, blij verrast uit.

„Dus je weet 't niet? Moet je zien".

En Frank trok de krant uit z'n zak, sloeg haar open, en terwijl de gerekte halzen der jongens zich over het blad bogen, las Frank hardop:

DIEFSTAL.

De diefstal van drie ton, waarvan de schrijver Bob Dennery verhaalt, zou niet hebben plaats gehad, indien het geld was geborgen in:

Lips' Brandkast.

Filiaal der beroemde Lips' Brandkasten:

:: GOUDENREGENPLEIN 5. ::

't Was een groote advertentie in 't voorblad.

„Daar kun je wat aan verdienen", ried Rinus. „Je schrijft aan Lips, dat ie zonder jouw verhaal deze

reclame niet had kunnen maken en hij dus verplicht is over de brug te komen".

„En minstens met een ton", meende Frank.

„Ja, en als ie ze je niet geeft", dreigde Frank, „bericht je hem, dat je een soortgelijk verhaal zult schrijven, maar dat ze dan wel degelijk drie ton uit de brandkast van Lips halen".

„Ja, dat moet je doen", ried Kees.

„Ik dank je", weerde Bob af, „dat 's chantage. Dan ga ik de gevangenis in".

„Maar dat 's ook weer goed", beweerde Kees, „dan schrijf je een verhaal met den titel: „Onschuldig veroordeeld. Maar dan moet je eerst uitbreken".

„Je ziet, stof genoeg, als jij ze nu maar gebruikt voor je boeken".

Verscheiden menschen in de buurt hadden Bob al gevraagd: „Wel Bob, wanneer krijgen we weer zoo'n mooi verhaal van je? Maar 't moet hier spelen, hier in ons kwartier". Want geen, die de humor was ontgaan, die ook hierin lag, dat een detective woonde en optrad in een buurt, met enkel vreedzame, stille bewoners, die daar zoo rustig naast en om en boven elkaar woonden, als menschen op een stil dorp.

Ja, want een stil dorpje lijkt dat kwartier, waarin alleen de roep van een eenzamen straatventer de rust der dagen verbreekt, of de blije kreten van spelende kinderen opjuichen in de stilte.

Als de menschen naar een nieuw verhaal vroegen, kwam dikwijls de lust in Bob een nieuw verhaal te schrijven, een verhaal met vreeselijke gebeurtenissen van inbraak en roof en diefstal en moord en angstgillen, en tooneelen van bloed en vuur en brand.... en dat alles in het Boomen- en Bloemenkwartier, namen als symbolen van de ongerepte vrede en rust in dat stadsgedeelte.

Maar tot nog toe was hij tot het schrijven van zoo'n verhaal niet gekomen en voorloopig zou ie er ook wel niet toe geraken.

Want de Lente was gekomen, de vroege Lente. De weerprofeten hadden het voorspeld: In Februari zou 't al Lente zijn en hun vergissing was niet groot geweest, want 26 Maart, daar was ze ineens. Ze lachte in de groote zon, die haar warm licht uitgoot op de blikkerende duinen en de gouden velden. Ze zong jubelend op in het gekweel en getjool der vogels, die den hemel tegen vlogen, ze bloeide haar blijdschap uit in de bloempjes alom.

En de achtentwintigste begon de Paaschvacantie. Dan zou Bob alleen maar thuis zijn om te eten en te slapen, want ie ging zwerven, zwerven door de duinen, langs de zee, door het wijde, ontwaakte land.

„'k Heb een Zigeuner onder m'n kinderen", zei z'n moeder en bezorgd was ze niet. Want ze wist, dat Bob in z'n hart de liefde met zich droeg voor de zon en de

luchten, de velden en de duinen, de zee en de vogels, dat z'n hart lief had de heerlijke, rijke natuur en het mooie leven.

Ze wist, dat ie geen kwaad deed.

Maar 't was nog niet de achtentwintigste, het was de zesentwintigste Maart, toen ie om half twee al bij z'n school stond, wachtende op de jongens.

En toen ze er waren, stelde ie voor de heele vacantie buiten door te brengen, aan zee, in de duinen, tochten te doen door de polders, om Voorburg en Leidschendam.... te gaan naar Leiden en Rotterdam, 't hinderde eigenlijk niet waarheen, als ze maar zwierven, zwierven.

Ze hoorden hem kalm aan en zwegen nuchter. Tot Koos zei: „Ik voel er niet veel voor, de heele vacantie buiten te sjouwen. Wat heb je er aan? Een boom is een boom en een duin een duin, en die zee kan gruwelijk vervelend zijn".

Dat was een guts koud water op Bobs enthousiasme.

„Zoo'n enkel dagje is wel eens aardig", merkte Jan op, „maar al die dagen buiten lijkt mij ook niet. Bovendien moet ik wat werken".

Een emmer water voor Bob.

Toen kwam Willy: „Ja, nou is 't prachtig weer, maar morgen is 't misschien zoo guur als een Januaridag. 't Is pas 26 Maart, alles kan nog veranderen".

Dat ging nou altijd zoo, als je afspraken wilde maken.

De een had dit bezwaar, een ander kwam met een tweede aandragen.... vandaar, dat Bob als regel z'n eigen gang maar ging. En dat nam ie zich nu ook voor.

„Hoor eens", zei ie, „ik ga toch. En al stormt het.... al regent het.... al waait de sneeuw om m'n hoofd, ik trek er op uit en wat ik aan geleerdheid te kort kom, grijp jullie er maar bij".

Iets over vier was ie thuis en staande voor 't raam van de achterkamer, zag ie over 't veld en de duinen, waarboven de strak blauwe hemel zich welfde.

Leeuweriken klommen tjolend ten hemel of vlogen in golvende lijnen over het gouden veld.

Wat zou ie genieten. En als 't zou gaan regenen?

Dan deed ie toch zijn eigen zin,
Dan liep ie heel en heel ver
In de schoon gewasschen wereld!

Den volgenden dag was het koud en guur. Killig woei de wind uit 't Noorden, de hemel was niet te zien. Grauw en grijs was 't daarboven, geen vogel zong. In den tuin beneden woei 't natte goed druipend tegen elkaar.

Daar had je 't waarachtig. Moest ie nou z'n mooie plannen opgeven?

Maar.... nooit deed ie het.

Hij had z'n moeder al verteld, wat ie in de vacantie

zou uitvoeren, en toen ze hem daar zoo zag staan, vroeg ze: „En, waaraan denkt m'n Zigeuner?"

„Als ik weer op de wereld kom, word ik Spanjaard. Als je nou kijkt op die druipende, zwiepende, natte onderbroeken en borstrokken en hemden, dan moet je wel zingen, zooals die Zigeunerknaap in 't Noorden:

Op naar 't Zuiden, op naar Spanje,
Naar het land vol zonneschijn,
In het lommer der kastanje
Daar wil ik begraven zijn".

„En ging je er dan met dit lied van door?"

„Direct. Adieu, moeder, zou ik groeten, ik heb genoeg van dit kikkerland, ik ga naar 't zonnige Andalusië. Vaarwel".

Hij zei het theatraal, omdat ie zelf er de onzin van in zag.

„En zijn door 't weer je plannen veranderd?"

„Wat ook val, mijn woord staat pal", antwoordde ie.

Als Bob goed op dreef was, kon ie wel blijven citeeren, omdat ie zoo heel veel gelezen had en veel van buiten kende.

Toen ie weer naar school ging, regende het triestig langzaam van die dikke, vette druppels.

„Nou, Bob, waar blijf je nou met je plannen?"

't Was Kees, die 't vroeg.

De jongens keken hem licht spottend aan.

„O, dus jullie denkt, dat ik die opgeef, omdat 't wat regent? 'k Denk er niet aan. Al zal 't om de andere lantaarnpaal slechter weer worden, ik vertrek en trek door. Maar wat ben jullie nou toch voor kerels", voer ie door. „Stel je voor, dat een reiziger naar de Noordpool wil en dat ie op een morgen zegt: „Neen, ik ga toch maar niet, want het sneeuwt zoo, en bovendien ben ik verkouwen". Of een vliegenier wil de lucht in. „O neen, zegt ie, daar ginds hangt een wolk en daarbij, m'n zuster is jarig".

De jongens schaterden om de dwaze vergelijkingen, doch geen hunner voelde die animo, welke noodig is, om trots weer en wind, dagelijksche excursies te maken.

Alleen Kees had er nog wel zin in mee te gaan.

„'k Zou er bijna plezier in krijgen mee te gaan", zei ie, „als ik jou zoo hoor".

„Bijna", herhaalde Bob en ie lachte, want een aardige mop schoot hem plots te binnen.

„Zeg", vroeg ie, „ken jullie die mop van bijna?"

„De mop van bijna?" vroeg Koos. „Dat is zeker een rare mop".

„'t Is de bijna mop", spotte Kees.

„Nee, 't is bijna een mop", meende Willy.

Maar Bob liet zich niet uit 't veld slaan.

„Moet je hooren", hield ie vol. „Jan komt Piet tegen, die ie kent".

„Zeg, Piet, begint ie, „'k had bijna je vader gezien".

„Bijna m'n vader gezien?" vraagt Piet.

„Ja, je vader is toch agent?"

„Ja".

„Nou, en ie heeft toch nummer 586 op z'n pet?"

„Ja".

„Nou en ik heb nummer 585 gezien, dus bijna je vader".

De jongens schaterden en Bob zei gevat: „Nou heb jullie in de vacantie ook wat te doen, kun je die mop gaan vertellen aan ieder, die hem hooren wil".

De bel luidde; de laatste schooldag voor de vacantie ving aan.

Den volgenden dag.

En spijt de trieste onderstellingen van de vrienden was 't goed weer. De duinen blikkerden wel niet in 't zonlicht, de velden straalden niet van louter goud, maar goed weer was 't, want het regende niet, en er woei geen nijdige wind, en in Bobs hart was dat verlangen, dat alles mooi vindt en goed.

„Ga je nou heelemaal weg?" vroeg kleine Lydia, toen Bob gereed stond te vertrekken, den rugzak om.

„Ja, Lydia, nou gaat Bob weg".

„Wil je me meepakken?" vroeg ze.

Hij pakte haar en toen liep ie weg en op Bobs rug gingen ze naar een winkel in de buurt en Bob kocht

voor Lydia chocola en koekjes en draafde toen met haar terug naar huis.

„Mag Bob nou weg gaan?" vroeg ie.

„Nou wel", zei ze eerlijk.

De rugzak zat vol boterhammen en water was overal en geld had ie nog in z'n zak: het restant van z'n honorarium.

Hij vertrok.

Een plan had ie niet. Plannen maakte ie nooit, als ie uit ging.

„Plannen zijn er, om in duigen te vallen", redeneerde ie, „dus moet je geen plannen maken, dan kunnen ze ook niet ineenstorten".

Hij liep maar.... Zoo ook nu. Begoniastraat, Gouds-bloemlaan, Goudenregenplein...... Ja, daar was die nieuwe winkel, welks eigenaar, blijkbaar een filiaal-houder van Lips, die advertentie geplaatst had in 't Boomen- en Bloemenkwartier. Hij moest toch eens even kijken.

Hij oogde door de groote spiegelruiten. Ja, daar stond zoo'n ondoorgrondelijk ding, dat iedere diefstal onmo-gelijk maakte, dank zij z'n onzinnig verhaal.

Ja, want als hij dat niet geschreven had....

„Zoo Bob, trek jij de Alpen in?"

't Was de stem van den banketbakker, die destijds zoo royaal was geweest, toen ie met de rommel-pot liep.

„Zoo ver zal ik wel niet komen", antwoordde Bob, „maar ik trek er maar op uit".

„Nou, goeie reis".

„Dank u".

De banketbakker ging den winkel in, de filiaalhouder verscheen.

Bob stond voor den winkelruit en peinsde: Als ie nou toch eens voor de aardigheid een verhaal schreef met als onderwerp de ontvreemding van een ton of wat — op papier had geld totaal geen waarde — uit een Lips brandkast. Nog sterker, hij kon de heele brandkast laten stelen met de tonnen gouds er in.

Nou, Henderson, de chauffeur van Raffles zou 't hem lappen. Nou kon ie ook zoo'n reuzenkrachtkerel scheppen.... Maar neen, dat was niet oorspronkelijk, 't zou flauw worden. Zoo stond ie te peinzen, toen de deur open ging en de filiaalhouder verscheen.

Zonder zich voor te stellen, richtte ie zich tot Bob met de woorden: „Nee maar, daar sta ik nou toch van te kijken. Jij bent Bob Dennery, hoor ik".

Daar snapte Bob nou letterlijk niets van, dat iemand er versteld over moest staan, dat hij Bob Dennery heette.

De man ging voort: „Zoo jong nog en al auteur van een typisch verhaal. Ik dacht werkelijk: die schrijver moet meer met de pen hebben omgegaan en ie zal zich wel van een pseudoniem bediend hebben. Ben jij Bob Dennery?"

Hij bleef Bob aanzien, als zocht ie naar andere woorden, om zijn bewondering uit te drukken.

Bob stond verlegen, voelde zich als slachtoffer, die iets stond te ondergaan, waarmee ie geen raad wist. En 't was eigenlijk zijn verlegenheid, die hem deed zeggen: „Ja, en u maakt van mijn werk handig gebruik voor een reclame-advertentie".

„Heb je die gelezen? Ja, die is heel goed. Zoo'n advertentie lezen de menschen en daar is 't maar om te doen".

„En als ik nou eens een ander stuk schrijf?"

„Een ander stuk? Hoe bedoel je?"

„Dat dieven vijf ton stelen — en wel uit een Lips brandkast".

De man lachte. „Doe het", zei ie. „Ik zal als goed adverteerder er toch wel m'n voordeel mee doen".

„Je hebt plannen, zie ik?"

„Ja, ik trek de stad uit".

„En naar de hoeveelheid proviand te oordeelen, heb je weinig plan spoedig terug te komen".

„Vanavond ben ik weer thuis en is de rugzak leeg".

„Je bent een gezond auteur".

„Gelukkig, ja".

Toen zei de man aarzelend: „Ja, als je geen plannen had voor vandaag...... hoe vond je die teekening van je Detectief?"

„Typisch!"

„Zoo vond je die typisch? Dat doet me pleizier, die teekening is ook door een jongen gemaakt, een jongen van jouw leeftijd. En nou dacht ik zoo.... maar neen, trek er maar op uit".

Bob keek den man vragend aan. Wat bedoelde ie toch. Maar de mededeeling, dat die teekening ook door een jongen was gemaakt, interesseerde hem, en daarom vroeg ie: „En die jongen, woont die ook hier in het kwartier, of...."

„'t Is mijn eigen jongen".

„Wel", zei Bob, „dat is aardig. Maar ik ken hem niet, en ik begrijp niet.... Maar U woont ook nog niet lang in dit kwartier".

„Pas drie weken, en als je nu eens een dagje.... of een middagje over hebt, als je nou eens niet weet wat je met je tijd zult aanvangen, moet jullie toch eens kennis maken, m'n jongen zou 't heel prettig vinden".

Er was verlangen in zijn toon van spreken, behoefte bijna.

En daarom antwoordde Bob: „Maar dat wil ik graag. Is hij zoo oud als ik? Pas vijftien?"

„Hij is ook artist, de jongen van me".

Bob bloosde; artist, dat had ie zich zelf nog nooit gevoeld. Maar die teekening van de Detective was werkelijk raak, was typisch. En was die jongen ook pas vijftien?

„Als uw zoon thuis is, laat ie meeloopen".

„Dat zal nog wel even duren. Mijn jongen ligt al twee maanden te bed. In Januari — we woonden toen in Dordrecht — heeft ie een meisje uit een van de grachten gehaald. 't Kind was verdronken, als m'n jongen niet in 't water was gesprongen. Het kindje heeft ie gered, maar een zware longontsteking was zijn belooning".

Hij zei het bitter, alsof hij het iemand verwijten kon.

„Ja, de longontsteking is natuurlijk al lang over, maar het schijnt, dat zijn longen nog aangedaan zijn, tenminste de dokter acht een kuur in de open lucht noodzakelijk. En nou ligt ie buiten in den tuin. Ja, als je toch even wou meegaan?"

„Kom maar", zei Bob, „'k ga graag mee".

Half zittend in zijn bed, las de jonge artist, Paul Wedeman, maar keek verrast terzijde, toen hij met zijn vader een jongen van zijn leeftijd naderen zag.

„Paul, ik breng je een goeie kennis. Ja, je kent hem al sinds een paar weken, de auteur van het onzinnige verhaal.... Bob Dennery".

Paul legde het boek voor zich op de dekens. Hij stak Bob een hand toe, die deze drukte.

„En ik ken jou uit de teekening van mijn detective. Je hebt er een type van gemaakt, en het leukste is, dat je hem net zoo hebt gezien als ik. Teeken je veel?"

„Ik teeken graag en veel. 't Is geloof ik het eenigste, wat ik goed zou kunnen leeren".

„En jij doet natuurlijk niets dan schrijven".

„Dit is m'n eerste verhaal geweest".

„Maar 't is heel prettig neer te kunnen schrijven, wat je te zeggen hebt", prees Paul.

Bob had op den rand van het bed plaats genomen.

„'t Is jammer, dat je ziek bent", zei ie.

„Ellendig, maar ik word met de week beter. En ik word geheel beter. Vroeger wist ik niet, wat ziek zijn beteekent. Maar die ellendige longontsteking...."

Bob knoopte den rugzak af en wierp hem naast zich op den grond.

„Ik vind het heel prettig als je even wilt blijven. Soms verveel ik me zoo. Je kunt niet altijd bezig zijn".

„Heb je veel teekeningen?"

„Nogal".

De heer Wedeman had zwijgend toegeluisterd, en ie genoot van de directe vertrouwelijkheid tusschen de jongens.

„Ik zal de portefeuille halen", zei ie en liep heen.

Even later was hij terug, legde de portefeuille van Paul op 't bed en zei: „'k Zal moeder waarschuwen en dan moet ik aan m'n werk".

Hij stak Bob de hand toe.

„'k Ben blij voor Paul, dat je even bent meegegaan, heel blij".

Toen liep ie het huis in.

Samen bekeken ze Pauls teekeningen, en het eerste die, welke hij bij Bobs verhaal had gemaakt. Bob was

een en al ver- en bewondering, want ie vond de momenten, die Paul in beeld had gebracht even pakkend als de teekeningen zelf.

„U is op", zei de detective.

„Ja ik zit", antwoordde de man, die mager was maar leelijk.

Die teekening vond Bob om altijd naar te kijken, om steeds aan te denken. Zoo'n leelijke, magere kerel kon alleen in de verbeelding bestaan, en er lag een trek van zoo'n verslagen berusting op dat leelijke gezicht, dat het contrast hem deed schateren. En daar tegenover hem de rustige, groote detective, met een trekje van satirische ironie op het gezicht.

Paul genoot van Bobs vreugde. Bobs schaterend lachen verzekerde hem, hoe z'n teekeningen door den jongen schrijver werden gewaardeerd.

„Je vindt ze mooi", zei ie, „ik merk dat heel goed". En hij pakte de teekeningen, op Bobs verhaal betrekking hebbende, in een grauw papier, vouwde dit dicht en zei: „Hier neem ze maar mee, ze zijn voor jou".

„Ik ben er erg blij mee", zei Bob, „maar ik vind het jammer, dat ik jou nooit iets van mij zal kunnen geven.. als ik tenminste ooit wat zal bereiken. Teekenen en schilderen is zoo mooi. Je ziet direct, wat je gemaakt hebt, en als je iemand wilt verrassen, kun je zeggen: „Hier, pak aan".

„Misschien schrijf je later een boek...... misschien

veel boeken.... en dan krijg ik er ook wel een van je".

„Vast", beloofde Bob, „en dan teekeningen van jou er in. Geef eens hier dat potlood".

Bob nam het, greep een stuk papier en zei: „Laten we eens even kijken, of dat goed staan zal, jouw naam en de mijne. Laten we zeggen het boek zal heeten.... zal heeten.... „*Het donkere geheim*".

„Juist en nou komt het". En ie schreef:

HET DONKERE GEHEIM.

Oorspronkelijk boek door
BOB DENNERY

Met teekeningen van
PAUL WEDEMAN.

Hij hield het papier recht voor zich uit, zoodat ze beiden het zien en lezen konden.

„Nou?" vroeg Bob.

„Ik vind, dat het heel goed staat", antwoordde Paul.

„Ik ook", prees Bob.

Ze lachten tegen elkander.

De zon scheen warm in den tuin. Het jonge groen beefde als in ontroering. Crocusjes hieven hun kopjes uit het grasperkje in 't midden.

„'t Is hier heerlijk", zei Bob.

„Ja, maar voor mij wel eens vervelend".

Bob zweeg, voelde innig medelijden met Paul.

„Je ziet er anders best uit".

„O, ik ben ook heel gezond. Vroeger, 'k wist niet wat ziek zijn beteekende. Maar na dien dag longontsteking en toen...."

„Wat heb je eigenlijk?"

„Ik zou zeggen „niets", maar de dokter zegt anders. Ik slaap als een marmot, ik eet als een wolf, maar die temperatuur. Soms is die dagen lang normaal, regelmatig 36.8.... 36.9.... en dan in eens zonder directe aanleiding 38.4. Dat 's lam. Dat mag niet, zegt de dokter. O, dat is zoo vreeselijk, dagen lang denk ik: ik heb 't gewonnen. Dan kijk ik de lange lijst van opnamen door: altijd 36.8.... 36.9.... ik ben er, denk ik dan, ik heb het gewonnen, ik mag weer op, ik mag er weer uit, pats.... 38.6 en daar ligt m'n illusie weer voor dagen.

Bob zweeg, want hij had medelijden met den sterken jongen, die daar door dat toevallig gebeuren voor zooveel maanden aan zijn ziekbed gekluisterd werd.

„Maar je wordt weer geheel beter, is het niet?"

„O, volkomen, maar ik moet geduld hebben. En dat heb ik.... al zal het een jaar.... twee jaar.... drie jaar duren, ik wil de oude weer worden. Alleen die uren, die dagen, dat ik me verveel. Dat is gruwelijk. Ik geloof niet, dat er iets ellendigers is dan verveling".

„Ik zal veel bij je komen", beloofde Bob eenvoudig.

„Als je dat zou willen doen...."

„Ik doe het, en dan zullen we verhalen in elkaar zetten, en jij gooit teekeningen op 't papier...."

„Dat 't zoo davert", vulde Paul aan, en ze schaterden.

Pauls moeder kwam, en het was of bij haar verschijnen het zonlicht warmer werd. In haar bruine oogen lachte haar liefde en haar stem was van een wondere bekoring.

Ze gaf Bob een hand en ze streelde Paul over zijn hoofd of ie haar klein kind was.

„Ja, wat moet het nu wezen Paul, koffie of chocolade?"

„Ik koffie, en jij Bob?"

„O, ik ook heel graag".

„Ik heb hartelijk om je verhaal gelachen", zei ze eenvoudig. „'t Was werkelijk heel mooi, en ik ben blij, dat Paul kennis met je heeft gemaakt. Als je nog eens terug zoudt willen komen?"

„Ik heb het al beloofd, mevrouw, en ik doe het ook".

„Daar ben ik heel blij om", prees ze. „En nu ga ik voor de jonge kunstenaars koffie schenken".

De morgen verstreek en ook de middag, en Bob gebruikte 't brood en at het middagmaal met de nieuwe kennissen, en toen de avond lag in de stille stadswijk, ging hij huiswaarts, den rugzak vol van de onaangeroerde proviand.

De kleinen waren al naar bed, de twee grooten studeerden boven, moeder zat alleen in de huiskamer en wachtte op hem.

Het was tien uur en bezorgd was ze niet.

Haar Zigeuner zou wel thuis komen. Ze luisterde naar alles, wat ie vertelde, en ze voelde blijdschap in haar hart, toen ze in zijn woorden hoorde, z'n medelijden met en z'n vriendschap voor den nieuwen gelijkgestemden kennis.

Maar hiervan zei ze niets.

Een bizonderen vriend wist Bob gevonden te hebben.

HOOFDSTUK VI.

Neen, zulke stralende Maartdagen waren er sedert menschenheugenis niet geweest.

't Was volop zomer buiten: 't was Juni.... 't was Juli.... Augustus misschien, maar Maart was het niet.

De menschen in de straten keken elkander aan, of de een het van den ander wilde hooren, dat die er ook niets van begreep.

„'t Is zonderling", zei de een.

Een ander vond het gek, idioot.

Een Nurksch voorspelde, dat ze het toch weer moesten bezuren, want dat nu alles ging uitbotten en uitbloeien, en één nachtvorst in April knop en bloem zou bevriezen.

Maar ondanks die Nurksch: zomer was het, volop zomer, en Bob was om zeven uur al in den stralenden zonneschijn. Nu trok ie er op uit, want wat ie zocht, kon de stad hem niet geven.

Het eerst dacht ie aan Paul. Kon die maar mee. Vreeselijk was het voor hem, dat ie daar maar weer liggen moest in datzelfde bed, in dienzelfden tuin, onder dat-

zelfde stuk hemel. Maar zijn moeder was lief, die zou stellig de eentonigheid van zijn dagen wel weten te verdrijven.

Toch leuk, dat ie met Paul had kennis gemaakt. Er was toch iets in hem, dat de andere jongens misten. Wat, wist ie zelf niet. Ze waren dadelijk zoo heel vertrouwelijk geweest, wat nooit gebeurde, als ie een anderen jongen voor het eerst ontmoette. Ook hadden ze over dingen gesproken, waarover ie nooit met andere jongens redeneerde. Was het eigenlijk niet gek, dat ie daar den geheelen dag gebleven was? En dat was zoo vanzelf gegaan. Pas zat ie er, of ie wierp den rugzak af — ging door met praten — dronk een kop koffie — gebruikte toen het twaalfuurtje — om vijf uur zat ie er nog, at mee en 's avonds zat ie in de huiskamer en in zoo vertrouwelijk gesprek, of ie een zoon van het huis was. En dat was alles maar zoo van zelf gegaan. Was dat misschien het bijzondere en het aantrekkelijke? 't Moest wel zoo wezen.

Pauls vader had hen artiesten genoemd. Was ie nou werkelijk artiest? Och nee.... omdat ie zoo'n mal verhaal had geschreven, dat kant noch wal raakte? En iemand die woorden neer schrijft, is toch geen kunstenaar? Paul wel, dat voelde ie heel goed, Paul was artiest. Die teekende.... die kon iets, wat maar heel, heel weinig menschen kunnen. Bij alle jongens, die hij kende, ja zelfs bij alle groote menschen, was er niet een, die

kon, wat Paul presteerde. Daarom was Paul artiest. Maar hij? Schrijven kan iedereen. Dat kan een jongen uit de vierde klas der lagere school al, die schrijft ook al opstellen, die schrijft ook al brieven, en alle menschen kunnen brieven schrijven, schrijven ook brieven.

En een lichte ontstemming kwam in hem, toen ie beredeneerde, dat hij geen artiest wezen kon en vaststelde, dat Paul het wel was.

Maar die ontstemming duurde slechts kort. Als ie dan geen artiest was, redeneerde ie onmiddellijk, was het ook goed. In elk geval, hield ie van boeken, hij hield van verzen, hij schreef ook graag op, wat ie dacht en voelde, en artiest of geen artiest, dat zou ie blijven doen. Af.

En juist, toen z'n denken tot dit resultaat leidde, stond ie midden op den Loosduinschen Weg, en voor hem wijd uit, lag de groene polder, die zich tot Rijswijk en verder uitstrekt. En zoo als een hongerige wolf op een begeerd stuk wild toeschiet, zoo vloog ie het bruggetje over, en het landwegje op, dat daar wegkronkelt tusschen die weiden.

Hij was waarnaar ie verlangd had, hij was buiten, heelemaal buiten. En nou vond ie er z'n grootste genot in maar te loopen, steeds maar door te loopen, nu links dan rechts, zonder doel. En naar alles te kijken. Naar zoo'n koe met 'r stompen grooten kop over een slootje.

Hoe zoo'n beest dan even dom opzij keek als ie z'n stem of z'n pas hoorde en dan maar weer voor zich zag, of ie zoo'n mensch eigenlijk niet de moeite waard vond.

En dan zoo'n ooievaar in de lucht op strak gespannen wieken voortdrijvend, hoog boven de velden en weiden, hoog boven de groote stad.

Zoo'n eenzame boer, die daar werkend, in gebogen houding voortging, over z'n akker in stil gepeins.

Het wiekende molentje.... de opstijgende leeuweriken...... de kleurrijke bloempjes, hier en daar en overal.... en overal licht en schaduw in verrassend contrast.

Rijswijk met z'n bosch lag al achter hem. Daar staken her en der voor hem torentjes op, de kerktorentjes van Poeldijk, Monster en Naaldwijk en de silhouetten van Delft's torens en gebouwen.

En op hetzelfde landwegje, waarop hij ging, naderde een heer. In de verte — hij was toen een paar honderd meter van Bob verwijderd — scheen ie groot, en met iedere stap werd ie grooter en forscher, en 't was of ie opklom steeds hooger en hooger en breeder en breeder.

„Hij lijkt wel een Egyptische pyramide, die aanstonds de zon zal verduisteren", dacht Bob. „Wat een Hercules".

Ze waren elkander genaderd.

„Morgen?" groette de meneer, zwaaiend met den dikken stok, dien ie droeg.

Bob nam z'n pet af.

„Aan den wandel?"

Hij bleef voor Bob staan.

„Ja, meneer".

„En waarheen is de reis?"

„Och, ik loop maar wat, meneer".

„En omdat ik ook maar wat loop, zouden we 't ook samen kunnen doen, als je tenminste op 't gezelschap van een ouwe heer gesteld bent".

De kennismaking was gemaakt en ze liepen samen door.

„Mooi is 't hier, vin je niet?"

„Ja, heel mooi, meneer".

De heer wees naar de bezonde weiden.

„Ja, dat 's mooi, hè. Als ik zoo door dat goud loop — want hier om ons is allemaal goud — voel ik me millionair. En soms voel ik me koning, een koning, die loopt in z'n gouden paleis".

Bob was aangenaam verrast door de hartelijke, joviale wijze, waarop de vreemde tot hem sprak.

„Je komt toch zeker uit Den Haag?"

Bob antwoordde bevestigend.

„Dan heb je al een heel eind geloopen en doe ik je een voorstel. We gaan naar gindsche boerderij. Zie je hem? Die daar. We laten de boerin een kop koffie zetten, als ze die tenminste al niet klaar heeft. Koffie met room, een heerlijk bakje. Heb je er zin in?"

Ze liepen naast elkaar door over den hoogen polderdijk. Als de man sprak, moest Bob z'n hoofd in den nek leggen, om hem in 't gelaat te kunnen zien.

„Ja, dat 's een hoogte, hè?" zei ie lachend, op Bobs hooggeheven gelaat neerziende.

„Bar hoog", antwoordde Bob, „'t is om er duizelig van te worden".

De heer lachte schaterend.

„Aardig gezegd", zei ie, „maar als 't je vermoeit, kijk je maar gewoon voor je. We moeten elkaar 't leven niet onaangenaam maken en bovendien houd ik niet van plichtplegingen. Hoe heet je?"

Ze stelden zich aan elkaar voor: Bob Dennery en de heer Wensma.

„Je vindt het zeker wel goed, dat ik je Bob noem of Dennery, al naar 't uitvalt?"

Op z'n vele zwerftochten had Bob reeds met zooveel en zoovelerlei menschen kennis gemaakt, dat ie een gemakkelijke manier had gekregen, met vreemden om te gaan. Hij sprak dan ook vrij uit met den heer Wensma, terwijl ze voortwandelden over den polderdijk.

„Op de boerderij, waar we nu heengaan, drink ik dikwijls koffie", vertelde de heer Wensma. „De boerin heeft er slag van, een lekker bakje te zetten en je kunt haar geen grooter pleizier doen, dan haar zetsel te prijzen. Dat moet je dan ook niet vergeten; je wint er haar hart mee. En als je ze heelemaal gelukkig wilt maken,

moet je je lof niet onthouden aan het oude kabinet, dat ze je zeker zal laten zien. Of heb je geen verstand van antiek?”

„Niet het minste?” antwoordde Bob openbartig.

„Des te makkelijker zal het je vallen, kwistig met je loftuitingen te wezen”.

Ze waren bij de boerderij en stapten ’t erf op. De hond voor z’n hok blafte; kippen stoven weg voor hun voeten, een paar logge kalkoenen versnelden kokkelend hun pas, een pauw bleef verwaand uit de hoogte van de stortkar, waarop ze zat, zitten kijken, haar kleurrijke waaierstaart wijd uit in ’t zonnelicht.

De dubbele deuren van ’t achterhuis stonden open en ze liepen binnen.

In de keuken, bij de groote, ronde tafel, zat de boerin.

„Wel, goeien morgen, meneer Wensma”, groette ze, „u treft het, de koffie is net klaar”.

„Dan treffen we het bizonder, vrouw van Dam, want zooals je ziet, breng ik een tweede gast mee, Bob Dennery, die ook eens wil genieten van je heerlijk zetsel”.

De heer Wensma schoof twee stoelen bij de tafel, waarop hij en Bob plaats namen.

De boerin was inmiddels opgestaan. Ze schonk koffie. Voorzichtig schepte ze met een klein lepeltje room van de melk, die in een platte, lage kom op tafel stond.

„Ziezoo, nou moet u ze maar eens proeven, heeren”.

Ze proefden.

„Nou?” vroeg de heer Wensma aan Bob.

„Fijn!” prees deze.

Ze zetten ’t kopje neer.

Vrouw van Dam keek hen tevreden aan.

Ze dronken weer, als automatisch gelijktijdig.

„Ja, dat ’s een kop koffie, hè, Bob?”

„Zalig”, riep Bob en toen sprong ie gauw op en liep naar ’t raam, om luidruchtig hard de schoonheid van de pauw te prijzen, die de stortkar verlaten had en op het tuinhekje stond te tronen.

Want ie was bijna in lachen uitgebarsten om de onschuldige comedie, die ze samen speelden.

„En is de jongeheer familie van u?” vroeg de boerin, die gelukkig geen erg had.

„Nee, voor zoover m’n herinnering reikt niet”, antwoordde de heer Wensma en hij vertelde van hun onverwachte ontmoeting op den polderdijk.

Toen schoof ie z’n kopje bij.

„Nog eentje, meneer?”

„Nog twee, als je blieft, vrouw van Dam”.

Bob stapte door de keuken en bekeek en prees het blinkende koper bij den schouw en op den hoogen schoorsteenmantel.

„Ja, dat ’s mooi, hè, maar hoe vind je die, daar voor je in de opkamer?”

Bob keek de opkamer in, die vrouw van Dam zoo

noemde, omdat ze hooger lag dan 't vertrek, waarin ze zaten.

Bob keek als met een kennersoog.

Vrouw van Dam was in afwachting van zijn lof.

„Prachtig, juffrouw, prachtig".

„Ja", zei de heer Wensma, „daar is moeder van Dam trotsch op.

„Nou, daar zeg ik ja op", beaamde de boerin. „'t Is een oud familiestuk. Van m'n grootmoeder zaliger weet ik nog, dat de Fransche officieren het wilden meenemen, maar dat ze zoo erbarmelijk te keer ging, dat de sol= daten 't lieten staan. Ja, gelukkig maar, dat 't ouwe mensch zoo aandoenlijk kon huilen, anders was ik het prachtstuk kwijt geweest".

„Hij is mooi en oud", prees Bob verder.

„Of die oud is", ging de boerin enthousiast voort, „ja en nou kan 't me begrooten, dat we geen kinderen heb= ben. Nou weet je nooit, waar zoo'n mooi meubel blijft".

„Waar kinderen al niet goed voor zijn", zei de heer Wensma, „en nou vind ik 't maar 't beste, dat u hem mij geeft, dan weet u, dat ie in goede handen is".

„U is zelf al zoo oud", weerde de boerin goed= moedig af.

„Maar niet zoo oud als uw kabinet".

„'t Zal niet veel schelen", schertste ze handig.

„We stappen op, Bob; ik moet hier toch maar veeren laten".

De heer Wensma betaalde met een gulden, die 't boerinnetje blijmoedig in haar rokzak glijden liet.

„'t Is een bijdehand boerinnetje", zei de heer Wensma, toen ze buiten waren, „en ze houdt haar koffie op stadsprijzen. Vond je haar kabinet mooi?"

„'k Heb er in 't geheel geen verstand van, meneer".

„Ik ook niet", zei de heer Wensma, „en ik geloof, dat er lieden zijn, die iets alleen maar mooi vinden, omdat 't oud is".

Ineens dacht Bob aan Paul. Zou die als jong artiest daar ook al verstand van hebben? Hij moest daar eens met den heer Wensma over praten.

„Ik heb een vriend, Paul heet ie. Dat 's een artiest, meneer Wensma. Hij teekent prachtig. Nu is ie ziek, maar als ie beter is, zal ik hem eens meenemen en hooren, wat hij van zoo'n antiek meubel zegt".

„Zoo, heb jij een vriend, die artiest is?"

„Ja", antwoordde Bob, blij over z'n nieuwen vriend te kunnen spreken. Hij heeft prachtige teekeningen gemaakt en heel typische karikaturen. Ik heb er een paar van hem gekregen. Die wil ik u heel graag eens laten zien".

„Dat moet je doen en als je dan bij me komt, zal ik je eens laten zien, wat ik heb. Ik heb veel mooie dingen: werk van Toorop en Vincent van Goch en.... Ken je die namen?"

„Ik heb ze wel eens gehoord", antwoordde Bob verlegen, omdat ie zoo weinig wist.

Paul zou die namen zeker kennen, misschien had ie wel eens werk van die kunstenaars gezien en kon ie ook zeggen, waarom 't mooi was. En hij, Bob, kon niets dan een boek mooi vinden en een vers. Zou de heer Wensma ook artiest zijn?

Hij vroeg 't hem. „Is u ook artiest, meneer?"

De heer Wensma bleef voor hem staan.

„Daar zal ik je nou eens afdoende op antwoorden, Bob. Nee. Ik kan niets, niets.... en soms voel ik in me den wensch, den wil, 't verlangen, wat te maken. Wat? Een symphonie? Een gedicht? Een roman? Een schilderstuk? Ik weet het niet, want ik kan niets. Begrijp je me? Ik voel en ik zie het schoone en kan 't niet uitdrukken, noch weergeven. Niet in lijnen, niet in kleuren, niet in klanken en niet in woorden. Ik kan gelukkig genieten, maar scheppen kan ik niets. Maar ik hou van kunstenaars en als die jonge vriend werkelijk artiest is, zooals je zegt, moet ie eens bij me komen. Is ie ziek?"

Bob vertelde, wat ie van Pauls leven wist, echter verzwijgend, waardoor ie met hem in aanraking was gekomen. Hij durfde van z'n verhaal in de krant niet te reppen. Het kwam hem nu zoo onbelangrijk, zoo onbeduidend voor. Wel had ie de krant, die z'n verhaal bevatte, in z'n zak. Hij droeg 't blad altijd in z'n zak. Waarom eigenlijk?

„Ga jij nog op school, Bob?"

Bob vertelde, dat ie in de hoogste klasse van de kopschool zat en deze met September zou verlaten.

„En dan?" vroeg de heer Wensma.

„Dat weet ik nog niet, meneer".

„Door studeeren?"

En Bob haastig, als wilde ie zelfs een raadgeving in die richting voorkomen: „Nooit, meneer, ik hou niet van de studie!"

„Maar je zult toch iets moeten aanpakken. Wat, dat doet er weinig toe. Als je, wat je ook begint, maar aanpakt met lust, met liefde. Want, Bob, daar hangt alles van af. De liefde moet in je zijn voor de dingen, die je verricht. Je hebt geen enkele voorkeur?"

En toen ineens zei Bob het: „Ik wil boeken schrijven".

Verrast stond de heer Wensma plotseling stil.

„Boeken schrijven", herhaalde ie. „En je gelooft het te kunnen?"

„Ja, meneer", antwoordde Bob bewust.

„Dan is er het goede begin", zei de heer Wensma. „Want zonder dat mooie geloof zou 't niets worden. Uit 't geloof komt de wil tot de daad en ook de kracht. Heb je wel eens wat geschreven?"

Alle terughouding, alle vrees, zich geheel te uiten, was nu uit Bob verdwenen. Hij trok de krant uit z'n zak en reikte deze den heer Wensma toe.

Haastig nam de heer Wensma het blad uit Bobs hand, sloeg 't open en zag.

„Laat me hier even alleen, wil je, Bob? Ik lees 't liefst, alleen met me zelf".

Bob liep door. De heer Wensma ging aan den kant van den dijk zitten en las.

Op een afstand bleef Bob staan in zenuwachtig verlangen te weten, wat de heer Wensma aanstonds zeggen zou.

Na enkele minuten, daar kwam ie aan.

Hij begon met de vraag: „Hoe oud ben je, Bob?"

„Nog geen zestien, meneer".

„Heb je meer geschreven?"

„Dit is 't eerste verhaal, dat van me gedrukt is, meneer. Maar ik heb wel meer geschreven. Ik schrijf dikwijls op, wat ik denk en voel, maar ik verscheur 't dan weer".

„Als je nu weer eens wat schrijft, moet je 't bewaren. Later kan 't je te pas komen, de indrukken te herlezen uit je jeugd. Heb je ook wel eens een vers geschreven?"

„Ja, ook een enkel vers".

„Je moet eens bij me komen. Laat eens zien: Dinsdagavond, zoo tegen zeven uur, schikt je dat?"

„Graag, meneer".

„Goed. Hier is m'n kaartje en adres. Dinsdag verwacht ik je".

Zwijgend gingen ze nu een tijdlang voort over den

polderdijk. De zon was hoog geklommen. In de lucht zongen vogels. Blije vischjes schoten op uit de diepte der vaart en deden de oppervlakte van 't water rimpelen. Het eentonig geloei der koebeesten klonk bijwijlen over 't vlakke land.

Wensma en Bob waren met hun gedachten alleen.

HOOFDSTUK VII.

De ontmoeting met den heer Wensma had de herinnering aan Paul op den achtergrond gedrongen. Zijn belangstelling was voor dien raadselachtigen man. Wie was hij? Op 't visitekaartje, dat ie Bob had gegeven, stonden slechts deze woorden:

J. WENSMA,
Van Kinsbergenstraat 87.

Hij had hem zoo maar meegenomen naar de boerderij om koffie te drinken en over allerlei dingen hadden ze gesproken. Zou ie rijk zijn of nog een betrekking bekleeden? Daarover had ie zich niet uitgelaten. En mooie werken had ie van beroemde meesters. En zelf kon ie niets, naar ie had beweerd. Wat had ie dat eigenaardig gezegd: Ik kan niets en soms voel ik 't verlangen, den wil iets te maken.... maar ik kan niets.

Bob verlangde naar Dinsdag. Nog drie dagen. Zou ie Paul nog eens opzoeken, voor ie den heer Wensma spreken ging?

Den volgenden dag was het weer heerlijk weer. Wijd en zonnig lagen de velden daar voor hem. Hij moest er maar weer uitloopen. Al dat denken over den heer Wensma was toch maar onvruchtbaar. Dinsdagavond zou ie wel verder hooren.

Hij moest de jongens maar eens opzoeken. Misschien hadden ze nu wel lust mee te loopen.

Hij ging de straat op en zag Koos en Jan niet ver van hem naast elkaar voortstappen.

Hij riep hun namen. Ze keken even om en riepen „salut", maar liepen door.

Wat deden ze zonderling. En nogmaals riep ie hun namen. Onwillig bleven ze staan. Hij liep op een draf naar hen toe.

„Gaan jullie mee loopen?"

Ze keken elkaar aan met de vraag op de lippen, wat ze zouden antwoorden.

„Nou?" drong Bob aan.

„We gaan fietsen met Willy en Kees. We hebben ieder een fiets gehuurd, die we nu gaan halen".

„Maar dan huur ik ook een fiets en ga mee".

„Ja", begon Koos aarzelend, „ja, wij hebben er geen zeggen over, want we gaan naar Rotterdam naar een oom van Willy en die heeft geschreven, dat we met ons vieren komen zouden. En nu een vijfde erbij...."

„Dat kan natuurlijk niet, daar heeft Willy's oom niet op gerekend", verzekerde Jan.

En ze liepen door.

Onthutst, verbaasd en verbolgen keek Bob hen na.

Wat was dat nou vreemd. Wat had ie hun gedaan, dat ze hem zoo onvriendelijk, zoo koel affronteerend bejegenden? Was het, omdat ie de laatste dagen alleen z'n weg had gevonden? Maar, dat was onverdiend. Hij had hun toch gevraagd, of ze mee gingen met hem?

Hij moest 't weten en rende hen op een draf na. Op 't midden der Goudsbloemlaan haalde ie de twee vrienden in.

„Zeg", vroeg ie, „wat heb jullie? Waarom behandel jullie me zoo koel? Wat heb ik gedaan?"

„Wel niks", antwoordde Jan ontwijkend, „mogen we niet met ons vieren een fietstocht maken?"

„Juist, natuurlijk, maar vroeger...."

„Nou, jij gaat toch ook je gang en waarom zouden wij 't dan niet mogen doen?" verweet Koos. „Een paar dagen geleden ben je toch ook bij je nieuwe vriend uit den winkel geweest? Nou, daar zeggen wij toch ook niets van?"

Bob was verslagen. Als verbijsterd keek ie hen aan.

„Wat valt me dat van jullie tegen", zei ie en er klonk meer verdriet dan verwijt in z'n stem.

Toen Jan: „Och, die jongen is een artiest, net als jij; jullie hoort bij elkaar. Wij weten wel, dat die jongen z'n vader jullie zoo noemt. Artiesten. Nou, ons een zorg".

En weer liepen ze door.

Bob bleef staan, verdrietig en teleurgesteld. 't Was hem, of de laatste woorden heel een verleden van vriendschap voor goed afsloot.

Hij ging naar huis terug, terug naar z'n kamer en voor 't eerst van z'n leven schreide ie, om wat ie wist, dat voor altijd was heengegaan: mooie gevoelens van eerste jeugdvriendschap waren voor altijd voorbij.

Dien middag, wat zwervend door de buurt, ontmoette ie Rinus.

Die kwam opgewekt naar hem toe.

„Wel, waar heb je zoo al gezeten?" vroeg ie met prettige belangstelling.

Het deed Bob goed, dat Rinus zoo tot hem sprak. Hij vertelde hem alles, ook de ontmoeting met den heer Wensma.

„Maar, dat kan leuk worden. Misschien helpt ie je wel, om als schrijver wat te worden".

„Loop je mee op?" vroeg Bob, in groote behoefte met Rinus wat te wandelen en te praten.

„Ja, ik heb niets te doen. Je hebt een dag in den winkel van Lips doorgebracht, hè?"

„Hoe weet jullie dat allemaal? Daar net sprak ik Jan en Koos en...."

„Wel, die meneer zelf heeft het aan Koos' vader verteld, die een kennis van hem is. Hij zei, dat ie een jonge

artiest op visite had gehad bij z'n zoon, die ook kun-stenaar is of worden zal".

„En daarover waren de jongens geërgerd, is 't niet?"

„Hoe weet jij dat?"

Bob vertelde de ontmoeting van zooeven.

„Laten we daar maar niet over praten", stelde Rinus voor, „en maar zeggen wat jij altijd zegt: Af is af".

Feit was, dat Rinus, tijdens een heftig debat tusschen de jongens, als Bobs verdediger was opgetreden, en dus liever niet wilde reppen van de rol, die ie zelf vervuld had.

„Zijn die teekeningen van die jongen uit den winkel werkelijk mooi?" vroeg ie, om 't gesprek af te leiden.

„Ja, ik vind ze prachtig, maar misschien heb ik er geen verstand van. Ik heb er drie thuis, die hij gemaakt heeft bij dat verhaaltje van me. Als je wilt meeloopen naar huis, zal ik ze je laten zien".

Ze gingen naar Bobs kamertje en bekeken de teekeningen, die Rinus prees.

„'t Is heerlijk, als je zoo mooi teekenen kunt, hè?"

„Nou", antwoordde Rinus, „'k wou dat ik het kon. Maar nu wat anders: Maandag heb ik m'n laatste schooldag".

„Hè?"

„Ja, ik ga in de zaak van Tamson, je weet wel, die groote instrumentmaker in de Nieuwstraat".

„Dus je blijft niet, tot 't eind van den cursus?"

„Nee, Tamson kan me nu gebruiken en daarom ga ik er maar heen. Ik vind instrumentmaker een prachtig vak en als ik nu niet ga, is die betrekking weg".

„Fijn voor jou, jô. 'k Zou ook best van school willen, vooral nou de jongens iets tegen me hebben".

„Och, jô, dat loopt wel los. Laat ze nog maar eens lachen om een nieuw onzinnig verhaal en alles is weer in orde. Heb je nog wel eens wat geschreven?"

„Niets".

„Minder kan 't niet. Maar zeg, willen we van middag naar de bioscoop gaan? Bij Albert Frères geven ze een mooi stuk, naar ik hoor. Ik betaal, want ik heb geld gekregen, om jullie op m'n laatste schooldag te tracteeren. Ik neem er dan maar vast wat af".

Dien middag zaten Bob en Rinus in de bioscoop en Bob tracteerde op limonade, want hij had, zooals we weten, nog geld over van z'n eerste honorarium.

's Middags ging Bob naar huis in een prettige stemming: hij had genoten van de bioscoop en Dinsdag, den eersten schooldag na de vacantie, zou 't wel weer goed worden met die jongens en 's avonds ging ie naar den heer Wensma.... En morgen zou ie Paul een bezoek brengen. Dat beloofde weer een bizondere dag te worden.

Moeder zat met Lydia in de huiskamer, maar niet als anders zonde moeders lach hem tegen. Ze keek hem ernstig aan.

„'k Heb een naar bericht voor je, Bob. Hier is een briefje van Pauls vader. Paul is heel ziek, hij verwacht je.

Bob nam het briefje en las:

Beste Bob.

Onze Paul is heel ziek. Hij verlangt erg naar je. Wil je bij hem komen?

Hartelijk gegroet:

WEDEMAN.

Paul ziek; 't moest wel erg zijn, dat z'n vader hem schreef.

Was ie maar naar hem toe gegaan. Zou Paul, zouden diens vader en moeder hem niet van onhartelijkheid beschuldigen, hem, die zoo hartelijk was ontvangen?

„Ik ga, moeder".

„Ja, en kom je me dadelijk vertellen?"

Bob ging heen.

Paul ziek, die zoo zeker z'n volledig herstel mocht verwachten.

De met trijp omwikkelde klepel sloeg gedempt tegen de winkelschel, toen ie de deur had geopend.

Pauls vader stond achter de toonbank. Hij groette Bob met een hoofdknik en deze, toetredende, vroeg zacht: „Wat scheelt Paul?"

„Typhus.... het briefje komt straks op de deur".

„Is 't erg met hem?"

Zacht snikte de vader.

„Heel erg", bracht ie met moeite uit.

„Zul je niet lang blijven? Hij is zoo ziek, maar verlangt zoo naar je".

Nu lag Paul in de slaapkamer en niet meer in de buitenlucht, die hem genezen zou.

Hij sloeg z'n oogen op, toen Bob binnen kwam. Pauls moeder zat naast 't bed.

„Dag Bob", fluisterde ie.

„Dag, Paul".

„Bob drukte de klamme hand van z'n vriend.

„Hoe is het?" vroeg ie zacht.

„Ik ben wel erg ziek, geloof ik en zoo moe van de koorts. Ik dank je wel, dat je gekomen bent".

„Ik wist niet, dat je ziek was".

„Nee. Als je elken dag even komen wilt...."

„Ja, Paul, ik zal iederen dag bij je komen".

Hij sloot de oogen opnieuw. Pauls vader ging weer naar den winkel. Z'n moeder ging ook heen, den zakdoek voor de oogen. Bob stond alleen bij 't ziekbed.

Paul sloeg z'n oogen op.

„Kom eens dicht bij me, Bob. Ik word niet meer beter. Ik voel 't wel. Als je later een boek schrijft, wil je dat dan aan.... moeder.... geven? En als je wilt.... om moeder.... moet je er voor in laten zetten:

Voor Paul Wedeman.

Om moeder, Bob, om moeder...."

Hij schreide zacht, maar zoo droevig, zoo droevig.

Toen, zich even herstellende: „Dag, Bob".

Snikkend liep Bob den winkel uit. Buiten zagen z'n betraande oogen het zonlicht als een schemerenden nevel.

Iederen dag bezocht Bob z'n zieken vriend, twee, drie malen, maar voor een kort oogenblik. Bloemen had ie graag om zich heen.

Den tweeden dag bracht Bob wat gele tulpen mee en wat narcissen.

Hij schikte ze in een vaas.

Roerloos, als geknakt, hingen de zware tulpenkelken naar beneden; hel-wit schitterden daar boven de blanke kopjes der narcissen.

„Die tulpen zijn moe", zei Paul, „zie je wel? Ze buigen zich, alsof ze rust zoeken in de aarde. Maar de narcissen stralen daar boven van enkel levenslust. Ik hou zoo veel van bloemen.... ik hoopte zoo, dat ik er veel zou teekenen en schilderen. Maar, als jouw boek komt, Bob, je eerste boek.... misschien, dat dan op den band een witte Narcis...."

Hij sloot de vermagerde handen voor de oogen en schreide weer.... schreide.

Zes dagen later was Paul begraven en 't eerste, groote leed woog zwaar in Bobs hart.

In de donkere groeve daalde de kist. Narcissen lagen aan de open groeve.

Bob was niet op z'n school geweest en ook niet bij den heer Wensma, wien ie een kort briefje geschreven had, de reden vermeldende van z'n wegblijven.

Het lijden en sterven van z'n vriend had een diepen indruk bij Bob achtergelaten.

Voor 't eerst van z'n leven was ie met de dood in nauwe aanraking geweest, voor 't eerst voelde ie iets te hebben verloren, dat nooit terug kon komen.

Zijn vriend was er niet meer, met wien hij eenmaal een boek zou schrijven en de menschen zouden lezen op 't titelblad:

HET DONKERE GEHEIM.
Oorspronkelijk boek door
BOB DENNERY.
Met teekeningen van
PAUL WEDEMAN.

Het Donkere Geheim. En in de donkere aarde die beste Paul!

Arme Paul en o, die nog armer moeder, voor wie 't leven was voorbij gegaan. O, kon ie die lieve vrouw, die troostelooze moeder zeggen, hoe hij meeleed met haar. Wat waren woorden toch koud, als je ze sprak. Hij had haar wel gezegd, hoeveel ie zelf van Paul had gehouden, hij had haar van z'n medegevoel gesproken, maar de

woorden waren koud geweest, hoewel z'n gevoel op= recht geweest was.

Hij zat in z'n kamer en dacht aan dat alles. O, maar dit voelde ie: aan die lieve vrouw zou hij in woorden kunnen zeggen al z'n vriendschap voor Paul, z'n on= begrensd medelijden met haar. Hij nam papier, en 't was hem, of z'n ziel verwijlde in een andere, een betere wereld, toen ie schreef:

O wondre dag, die ons te samen bracht.
De bloempjes hieven 't kleurrijk tuiltje
Als troostend en bemoedigend tot je op.
Je tuin leek een gedicht; de zon stond goud te geven
Aan gras en bloem, die groeiden om jou heen.
En als je moeders lach uit hare oogen lichtte
En als haar gouden stem jou lieve woorden zei,
Dan doet herinn'ring aan deez' wondren morgen
Mij schreien om jou heengaan.... Paul....
Jij was ineens mijn vriend, we maakten mooie
Die ons te saam gelukkig deden zijn. [plannen.
Zoo'n mooi geluk mocht ik nog nimmer vinden,
Nu, arme Paul, is alles schoone schijn.
Maar, deze waarheid draag ik met me om:
Ik zal met zachte teerheid aan je denken,
En later aan je moeder in 't hooggestemde lied
De stille woorden van mijn warme vriendschap
[schenken.

O, dit vers. Hij las en herlas het, de oogen van tranen beneveld.

Dit vers zou ie Pauls moeder geven en hij geloofde, dat het de arme vrouw zou zijn tot een lieve herinnering aan zijn mooie vriendschap voor haar kind, misschien wel tot zachten troost in haar lijden.

Schrijven! O, later, mooie boeken schrijven, die de menschen konden zijn tot een troost in verdriet, tot steun in hun strijd. Dit voelde ie zoo, na dit vers aan Pauls moeder.

Nog een keer las ie z'n vers en een stemming van voldaanheid legde zich rustig neer in z'n hart. Hij had z'n plicht vervuld, gedaan, wat ie kon, de tol betaald aan z'n vriendschap voor Paul. Meer kon ie niet doen.

De herinnering aan den doode zou ie met zich mede= dragen, maar het leven riep hem. Hij had een taak te vervullen. Nu zou ie den heer Wensma schrijven en hem vragen, wanneer ie hem kon ontvangen. Hij voelde een groote behoefte met dezen te spreken.

HOOFDSTUK VIII.

Bobs leven hernam nu zijn gewonen gang. Hij ging weer naar school.

Z'n oudste broer had aan den onderwijzer de reden van Bobs verzuim meegedeeld, en toen Bob voor 't eerst weer op school was, sprak de heer Vormer met hem over 't gebeurde.

„Dat zijn droevige dagen voor je geweest, Bob. En zoo onverwachts. Ik heb gehoord, dat je dien nieuwen vriend pas kort kende en dat ie al zoo'n goed vriend van je was. O, ik ken dat. Ik zal je eens een gelijk geval uit mijn leven vertellen. Ik was 19 of 20 jaar, toen ik met een vriend van me, die een groote zaak dreef en een eigen auto had, een tochtje maakte naar Breda. In Rotterdam zou een jong ingenieur de derde passagier zijn. Die stapte voor 't station in en nam naast me plaats in de auto. We hadden elkander nooit gezien, noch gesproken. Een kwartier later zei de jonge man: „'t Is gek, maar 't is me, of wij elkaar al jaren kennen, of we al heel lang vrienden zijn geweest. Ik zou willen, dat we elkaar bij onzen voornaam noemden. Ik heet

Henry". Eenzelfde geval als de verhouding van jou en Paul. En nu, achttien jaren later is Henry Pontier, ingenieur in Soerabaya, nog m'n beste vriend. O, dat kan, zeker kan dat. Toen Paul en jij elkaar ontmoetten, bleek het jullie beiden, dat eenzelfde voelen, eenzelfde denken in je leefde, dat dezelfde idealen je op een gelijk niveau hielden. A. wordt je vriend, omdat ie in je buurt woont, omdat je hem dagelijks ziet en even oud is als jij. Zoo'n soort gewoontevriend. Met B. wordt je vriend, omdat je samen eenzelfde kwaad of goed bedreef, maar dat mooiere en diepere, dat echte vrienden samen bindt, ontbreekt. Tusschen jou en Paul bestond dat hoogere en ik begrijp, dat je veel verdriet hebt, al kende je Paul pas kort".

Bob was aangedaan. Zwijgend had ie naar den heer Vormer geluisterd, terwijl ze tegenover elkaar stonden in het leege lokaal. Hoe goed begreep z'n onderwijzer hem in z'n vriendschap voor Paul, hoe goed begreep ie de verhouding van hem tot veel andere jongens.

Hij had copie genomen van het gedicht, dat ie aan Pauls moeder gegeven had en liet het z'n onderwijzer lezen.

„Dit gedicht is mooi om je zuiver gevoel en je juist begrip. Vergeten zul je Paul niet en aan z'n ouders heb je iets gegeven, dat hun tot een blijvende, lieve herinnering zal zijn. Hoor, de bel. De dagtaak roept, ook jou, Bob".

Hij drukte Bob de hand.

„Arbeid en liefde is het Godsideaal!” zei ie.

De leerlingen kwamen binnen, keken even naar Bob, die reeds in z’n bank had plaats genomen en enkele wuifden hem met de hand een groet toe. Toen ving het onderwijs aan, als op andere dagen.

Het gewone leven had Bob weer tot zich genomen.

Tijdens de lessen dacht ie aan de woorden van den heer Vormer, die zoo juist hadden onderscheiden: gewoontevrienden van den bizonderen, gansch anderen vriend. Hij dacht nu voor ’t eerst na over z’n verhouding tot Kees en Koos en al die andere jongens, en al voelde ie die allen een goed hart toe te dragen, de verhouding tot Paul was van beter, van hooger soort geweest. Maar ook begreep ie, dat ie daardoor ook weinig eischen mocht, niet ontstemd of boos mocht zijn, als ze hem eens onaangenaam waren of griefden.

Zijn besluit was genomen: om half elf in ’t speelkwartier zou ie hen opzoeken, en doen, of ie niets had gehoord van hun debat over hem, noch van Jan en Koos die onaangename bejegening had ondervonden.

Zoo eischte hun verhouding het.

En tijdens het speelkwartier was hij bij hen en sprak met hen, zonder een woord van teleurstelling, zonder een woord van spijt.

Ze schenen als vroeger vrienden te zijn, maar Bob wist, iets verloren te hebben van z’n mooi geloof en z’n

onwankelbaar vertrouwen. Doch.... hij bleef van hen houden, echter zonder groote verwachtingen.

En om twaalf uur gingen ze als vroeger naar huis, hij en Kees en Jan en Willy en voor ’t eerst spraken ze ernstig over hun toekomstplannen.

Rinus had de school reeds verlaten en was in de leer bij Tamson, terwijl Jan hoogstwaarschijnlijk ook eerstdaags de school vaarwel zou zeggen. Hij zou op de Rotterdamsche bank komen, waar z’n vader boekhouder was.

„En jij, Bob, wat doe jij?” vroegen ze.

Bob wist het niet. Hij durfde hun niet zeggen, dat ie schrijver worden wou, schrijver van boeken, dichter van verzen. ’t Klonk zoo onbestemd, ’t klonk zoo aanstellerig.

Hij verlangde den heer Wensma te spreken. Aan die zou ie raad vragen en dan met z’n vader en moeder spreken.

Hij moest toch ook een besluit nemen met betrekking tot z’n toekomst, zoo goed als de andere jongens.

Waarom had de heer Wensma hem nog niet geschreven? Hij zou toch niet ontstemd zijn, dat ie dien vastgestelden avond niet gekomen was?

Misschien lag er een brief thuis.

Er was geen brief, maar vader was er, die onverwachts z’n reis had onderbroken en thuis was gekomen. Na elkander begroet te hebben, begon vader: „Bob, we moeten eens ernstig spreken”.

Verbaasd keek Bob z'n vader aan. Zoo'n gewichtig begin was ie niet gewend.

„Het wordt nu werkelijk tijd, dat je een bepaalde richting in gaat. Wat wil je nu eigenlijk?"

En wederom moest Bob antwoorden, dat ie 't niet wist.

„Maar, jonge, je begrijpt toch, dat 't leven iets van je eischt, dat je een werkkring hebt te kiezen. Alle jongens van je klasse, de een na den ander, gaan een bepaalde richting in. Je kunt toch niet je heele leven hier om je moeder heen draaien?"

Bob voelde zich gekrenkt. Alsof zulks z'n bedoeling was!

„Ik wil wel, vader, maar ik kan niet studeeren, althans, ik heb daar geen lust in. Altijd in de boeken, altijd in een schoollokaal maakt me ellendig".

„Zou je willen reizen?"

Bob sprong op. „Reizen", riep ie. En ineens zag ie de wereldkaart voor zich: de wijde zeeën, de vreemde landen. Hij zag bergen en dalen, hij zag watervallen....

„Reizen, ja vader, laat me reizen".

Maar Bobs enthousiasme verkilde tot berusting, toen z'n vader hem meedeelde, dat ie toevallig met een groote papierfirma te Amsterdam had kennis gemaakt, en dat deze een jongmensch kon gebruiken, om dezen in den papierhandel op te leiden.

Bob wou zich verzetten, doch toen ie moeder aanzag, die hem zoo hoopvol aanzag, zei ie ineens: „Goed vader, ik zal reiziger worden".

Moeder had zoo lang in stilte aan de toekomst van haar Bob gedacht, dat ze bevrediging voelde, nu z'n richting was vastgesteld. Ja, ze wist wel, dat ie schrijver wou worden, maar ze wist niet, of die loopbaan een levensrichting voor hem worden kon.

„Ik ben blij voor jou", zei ze. „'t Is net, als je altijd zegt: de school is op den duur voor jou niets, stil zitten kun je niet, en als je nu reizen kunt, ben je dan hier, dan daar. 't Is net iets voor jou".

„En wanneer moet ik beginnen?" vroeg ie aan vader.

„De firma zoekt een jongmensch met voldoende ontwikkeling, om door haar in 't vak te worden opgeleid. Ik heb afgesproken, dat ik haar schrijven zal, dan komt een der firmanten de volgende week hier om je te zien. En als je daar nou komt, Bob, doe je best. 't Wil mij voorkomen, dat je daar een mooie positie veroveren kunt".

Dien middag voor schooltijd was Bob luidruchtig aan 't redeneeren over zijn toekomst. Hij zei aan de jongens, dat ie blij was, dat ie 't fijn vond, dat er niets ging boven reizen, dat, nu hier, dan daar te zijn z'n ideaal was.... en onderwijl dacht ie aan Paul en hun beider wensch, en beider mooie plannen een boek in de wereld te brengen, waarvan ze den titel al hadden vastgesteld:

HET DONKERE GEHEIM.

Door
BOB DENNERY,

Met teekeningen van
PAUL WEDEMAN.

Hoe geheel anders zou zijn leven worden.

In plaats van mooie boeken te schrijven, zou ie reizen in papier, waarop anderen schrijven zouden. Maar ie zou er nu niet meer over spreken. 't Besluit was genomen en met z'n bekend: „Af is af" bekrachtigde hij dit besluit.

De heer Vormer hoorde 't natuurlijk ook, dat Bob reiziger worden zou en toen ie even met hem alleen was, vroeg ie: „Heb je er zin in, Bob?"

Kon ie liegen tegen z'n onderwijzer, die hem steeds zoo geheel had begrepen? Tegen z'n onderwijzer, die bovendien wel vermoeden kon, wat er in hem omging.

„Nee, eigenlijk niet", antwoordde ie, „ik had heel iets anders willen worden".

„En wat dan, Bob?"

Hij zag Bob aan, die zweeg.

„Wil ik 't je zeggen? Schrijver, m'n jonge, schrijver van boeken. 'k Had 't zoo altijd gedacht, altijd. Jij, reiziger? Wil ik er eens met je vader over spreken?"

Even dacht Bob na.

„Nee, meneer", antwoordde ie toen, want ie dacht aan z'n moeder.

„Moeder heeft al dikwijls met me erover gesproken, wat ik worden moet. En moeder is altijd bezorgd geweest, omdat ik niet kon besluiten. Nu heb ik besloten en moeder is niet ongerust meer. Ik zal reiziger worden om moeder".

„Dat is heel mooi van je, Bob, maar...."

Bob viel z'n onderwijzer in de reden en vertelde hem van z'n ontmoeting met den heer Wensma. Hij vertelde, dat ie dezen geschreven had en hoopte hem spoedig te mogen bezoeken. Ook den heer Wensma zou ie vertellen, wat er met hem gebeuren zou en afwachten, wat deze zou zeggen.

„En dan?" vroeg de heer Vormer.

Dat was een moeilijke vraag voor Bob. Hij had zoo'n groot vertrouwen in den heer Vormer en diens oordeel.

Maar ie antwoordde oprecht: „Als ook de heer Wensma vindt, dat reiziger geen vak voor me is, en u zou dan met m'n vader en moeder...."

„Ik wil je altijd helpen", viel begrijpend de heer Vormer hem in de reden, „maar dit zeg ik je: reiziger is voor jou niks. Eerlijk gezegd, ben je daar te.... nee, goed is 't woord niet, want reizigers moeten er zijn en waarom zouden zij geen brave menschen wezen. Maar jij reiziger! Hoor eens, Bob. Ik ben niet rijk, maar ik mag je en ik zie groote aanleg in jou voor.... voor

literatuur, zal ik maar zeggen. En als ik je helpen kan.. Zie eens, je ouders moeten hard werken, heel hard. Acht kinderen vragen veel. En ik kan me begrijpen, dat ze nu eindelijk weten willen, wat er met jou moet gebeuren. Vertel dien meneer Wensma alles, en als hij ook meent, dat je moet blijven studeeren, in literatuur, dan vertel je me dat dadelijk en zullen we verder zien. Afgesproken?"

Een gevoel van innige dankbaarheid kwam in Bobs hart met een groot, veilig vertrouwen.

Als nu de heer Wensma maar iets van zich liet hooren.

Hij wachtte een dag, hij wachtte twee dagen, de derde dag kwam en ging heen.... Niets van hem.

Hij moest wel boos zijn, dat ie Bob geen woord waardig keurde. Maar ie had hem toch beleefd geschreven, en hem in 't kort de reden van z'n wegblijven meegedeeld. Kon die man boos zijn, die zoo bizonder gul, zoo vertrouwelijk, zoo belangstellend was geweest?

De vierde dag bracht een brief:

Jonge Vriend.

Eindelijk, zul je zeggen. Ja, het leven vraagt soms zooveel. Dat zal ik je wel vertellen. Kom je morgenavond om zeven uur bij me? Ik zal 't heel prettig vinden je te zien.

WENSMA.

Bob was in de wolken. Een drukkend gevoel, aan angst grenzend, had hem al die dagen, dat ie wachtte, niet verlaten. Zijn verlangen was zoo groot dien man eens weer te zien en te spreken.

En dat zou nu morgen gebeuren.

Zenuwachtig schelde ie den volgenden avond aan; de heer Wensma zelf trok open.

Bob klom de trap op.... in de verlichte gang stond de reus uit den polder.

En ie stak Bob gulhartig de hand toe.

„Dag, Bob. Kerel, kom binnen. 'k Ben blij, je te zien".

En ineens week alle onrust, week alle angst uit Bobs hart, want 't was hem, als was ie met dienzelfden man weer in den zonnigen polder op dien mooien, stralenden morgen.

Ze gingen tegenover elkaar zitten.

„Nou schenk ik thee en dan gaan we praten. Ik vind het theeuurtje zoo echt aangewezen, om met een vriend te spreken".

De heer Wensma schonk twee kopjes.

„Ziezoo, vertel me nu eerst eens van je vriend Paul, over wien je me een kort briefje hebt geschreven. Hoe maakt die arme jongen het?"

„Hij is dood, meneer".

De tranen kwamen Bob in de oogen. De heer Wensma trok hard aan z'n sigaar.

„Je kende hem nog niet lang, hè?"

Toen vertelde Bob. Hij vertelde van Paul, hij vertelde van diens lieve moeder, hij vertelde van hun plannen, waarmee ze zoo gelukkig waren geweest.

„'t Is het leven, m'n jonge, 't is het leven. Het leven neemt vaak zooveel, zoo heel veel van ons af".

Ze zwegen. Zacht tikte het kleine klokje op den schoorsteen.

„Het leven heeft ook veel van mij weggenomen, Bob".

Eenzelfde stemming bond hen beiden op dat oogenblik innig samen.

Bob reikte den heer Wensma z'n vers toe.

De heer Wensma las.

„Ik hou van je, Bob, ik hou van je", zei ie en z'n stem trilde. „Jij zult veel, veel moois en goeds doen in je leven".

Als zegenend zongen de woorden Bobs hart in.

De heer Wensma las het vers over met zich geheel gevende aandacht.

„Je zult wel gedacht hebben, dat ik je totaal vergeten was, Bob. Maar, dat is toch niet het geval geweest. Ik moest naar Parijs".

„Naar Parijs?" herhaalde Bob verbaasd.

„Ja, naar Parijs, m'n jonge".

„Hebt u in Parijs....?"

„Ja, daar woont m'n zoon René. Hij is schilder.... hij is ook kunstenaar. Maar.... Zie eens, Bob, de kunst wordt slecht betaald, heel slecht. Bijna alle kunstenaars

zijn arm. Dat 's hard voor die menschen, heel hard. De kunst is het mooiste, het edelste, wat er is op deze wereld. Maar armoede, honger en gebrek zijn zwaar te dragen, ook voor een kunstenaar. Zie eens, jij zult eenmaal kunstenaar worden genoemd, maar.... je moet eerst zorgen, dat jij je een positie verovert in de maatschappij. En als je die hebt, dan kan de kunstenaar in je zich geheel uitspreken. Welke plannen heb je zelf gemaakt?"

Bob vertelde van de afspraak met z'n ouders.

„Sapristie", viel de heer Wensma uit, „dat 's een lastig geval. Je vader zou die firma schrijven. Goed, goed.... maar dan wil ik eerst nog eens met je vader spreken".

Toen dacht Bob aan z'n onderwijzer en vertelde, wat deze gezegd had.

„Prachtig, dan heb ik een bevoegd bondgenoot, Bob. We laten je niet los, je moet je bestemming volgen".

De heer Wensma schonk een tweede kopje thee.

„'n Cigaret, Bob?"

Toen ze beiden rookten, vroeg Bob, met meer dan louter nieuwsgierigheid naar René, die in Parijs woonde.

De heer Wensma vertelde: „De jongen heeft het arm, heel arm en ie weigert alle hulp en steun".

„Ik wil er komen, waren z'n laatste woorden, toen we aan 't station, aan Du Nord, afscheid namen. Niets wil ie aannemen. En ik heb er een zwaar hoofd in. O

neen, niet, omdat ik z'n kunst minderwaardig vind. Integendeel. Wacht even".

De heer Wensma ging naar de andere kamer en kwam terug met een schilderstukje, door z'n jongen gemaakt.

„Zie eens, Bob".

Ze bekeken het samen, de heer Wensma met dezelfde bewonderende liefde, waarmede hij 't al zoo dikwijls had beschouwd.

„Is dat niet prachtig, Bob? Zie je dat heerlijk-warme maanlicht boven de donkere, zwijgende stad? Zie je, hoe 't geheimzinnige mysterie beeft in de schaduwen, die gaan door de straten?"

„O, 't is zoo mooi", riep Bob bewonderend. „Als Paul dit gezien had, Paul, die 't beter nog zou zien dan ik. Maar, meneer, uw zoon is toch al...."

Glimlachend viel de heer Wensma hem in de rede: „De kunst eischt zooveel, Bob. Hij heeft enkele prachtdoekjes gemaakt, maar ze willen er zoo weinig voor geven, dat ie ze niet verkoopen wil. „Ik zal wachten", zegt ie altijd. Ik had gewild, dat ie eerst een middelbare acte teekenen zou hebben gehaald. Dan had ie een betrekking kunnen aanvaarden en den kost kunnen verdienen en zich onbezorgd aan de kunst kunnen wijden. Zoo moet jij doen, Bob. Haal een middelbare akte Nederlandsch. Dan wordt je leeraar aan een middelbare school en kun je onbezorgd je geven aan je kunst. Zoo moet dat".

Hij hing 't schilderstuk weer op en zette zich, teruggekomen, weer op z'n stoel.

„Ik zei zooeven, Bob, dat 't leven zoo heel veel van ons af neemt. Dat heeft 't leven mij ook gedaan".

Hij trok z'n portefeuille uit den zak en nam er een portretje uit.

„Kijk eens, Bob, dat is m'n kind. Dat is Louise, m'n Loesje. Twaalf jaar...... een engel, Bob, en toen......"

Hij drong de snikken weg, die opsprongen naar z'n keel, maar de tranen vloeiden over z'n wangen.

Bob kon niets zeggen.

De heer Wensma nam een tweede portret.

„M'n vrouw", zei ie zacht en toen liep ie de kamer uit.

Maar hij kwam onmiddellijk terug.

Hij ging voor Bob staan, en hem op den schouder kloppende, zei ie: „En nou moeten we elkaar niet verder ellendig maken, Bob. Moed hebben wij, menschen, noodig, moed voor de toekomst. Jij hebt, zoo goed als ik, een prettige afwisseling noodig. En die heb ik voor je. Ik ken een schipper op Scheveningen. Die gaat morgen met een viertal matrozen een logger halen in Vlaardingen en die brengen naar Scheveningen. Wij gaan mee. De zee zal ons goed doen. Ben je wel eens op zee geweest?"

„Nog nooit, meneer".

„De zee is heerlijk. De zee kalmeert en geeft kracht. Wil je mee?”

„Graag, maar de school”.

De heer Wensma ging zitten. Hij nam papier en schrijfgerei en vroeg: „Hoe heet je onderwijzer ook weer?”

Toen ie naam en adres van Bob gehoord had, schreef de heer Wensma:

Geachte Heer Vormer.

Mag ik voor Uw leerling, Bob Dennery, een dag verlof vragen? Ik wilde hem meenemen de zee op. We komen morgenavond terug. Aangenaam zou 't me zijn, als U mij den daarop volgenden dag even zoudt willen ontvangen. Ik wilde U graag over Bob spreken, en zal tegen vijf uur aan Uw huis wezen. Mocht U verhinderd zijn mij te ontvangen, dan hoor ik gaarne, wanneer ik U thuis zou kunnen treffen.

Beleefd groetend,

Hoogachtend,
H. WENSMA,
Van Kinsbergenstraat 87.

De heer Wensma liet Bob den brief lezen.

„Zoo kan 't wel, dunkt me”, zei ie. „Als jij nu zorgt, morgen vroeg om kwart na zes voor 't station van den Hollandschen spoor te wezen, vertrekken we met den trein van kwart na zes. Afgesproken?”

„Nu ga ik nog wat lezen en dan onder de wol. We moeten vroeg op”.

Hij gaf Bob een hand.

„Ik dank u, meneer”.

„Hoor eens, Bob, je moet me niet bedanken. Wat ik doen kan, doe ik voor je. En later, later.... als jij je bestemming bereikt hebt.... nou ja, dan vind ik m'n belooning en m'n vreugde in jouw succes. Tot morgen. Verslaap je niet. De trein wacht niet op ons”.

Bob ging heen, hij stapte de straten door en 't leven leek hem zoo bizonder en zoo mooi.

HOOFDSTUK IX.

In lijn twaalf, aan 't eindpunt, stapte om kwart voor zes Bob Dennery.

„Môge", groette de conducteur en ie tikte aan z'n kleppet, toen Bob hem een halve stuiver fooi gaf.

„'t Is koud van morgen en winderig", zei ie nog.

De zon scheen al, doch bijwijlen schoot een windvlaag uit, alsof ie z'n ontevredenheid lucht wilde geven tegen de vroege zon.

Tingelend schoot de tram door de nog leege straten. Aan de halten stapten enkele vroege werklui in.

Kwart na zes was Bob voor het station, waar de heer Wensma hem wachtte.

„We zullen een kaartje nemen en naar het perron gaan", stelde de heer Wensma voor. „Ik heb nog wel trek in een kop thee".

„Vroeg op te zijn is toch heerlijk", zei ie, toen ze van de heerlijke thee genoten, vooral als je een frissche zeereis in 't vooruitzicht hebt. Kun je tegen de baren?"

Bob wist het niet, was nimmer op zee geweest.

„Zeeziek te zijn is vreeselijk, Bob, maar een gezonde,

wilskrachtige jongen zooals jij, zal daar geen last van hebben".

„En u zelf?" vroeg Bob met een zweem van lichte spot.

„Tot heden heb ik de zeeën ongehinderd bevaren, maar wat niet geweest is, kan komen. We zullen zien. In elk geval staat er wat wind en dat geeft op zich zelf al emotie".

De trein stoof knarsend binnen. De heer Wensma betaalde en ze stapten in een der tweede klas coupé's.

Pratend over koetjes en kalfjes, kwamen ze te Schiedam aan, waar ze uitstapten en den trein bestegen, die voor de richting Vlaardingen gereed stond.

„Hoe heet de schipper, met wien we varen?" vroeg Bob.

De heer Wensma glimlachte.

„Een Scheveningsche visscher of reeder heet Toet of den Dulk of Spaans of de Niet. Andere namen zijn er wel, maar een goed Scheveningsch zeeman moet een dezer namen dragen. Onze schipper heet Spaans".

De heer Wensma vertelde verder, dat de logger in de haven lag en dat ze te zoeken hadden naar Scheveningen 93, die lag naast Scheveningen 391.

Aan een Vlaardingsch vrouwtje, dat behalve een groote omslagdoek om haar schouders een knotje haar in den nek droeg, vroeg de heer Wensma den weg naar de haven.

„Er zijn hier meer dan een haven", antwoordde ze niet zonder trots op de belangrijkheid van haar stadje.

„Welke schuit zoekt u?"

De heer Wensma vertelde, dat ze Logger 93 moesten hebben.

„Die brug daar over en dan rechts af en dan weer een brug en dan links af en dan bent u bij de haven, waar de loggers liggen".

Na eenig zoeken en vragen kwamen ze bij die haven, waar de loggers lagen. Ze zochten naar het nummer van de schuit, die ze hebben moesten, maar het was moeilijk, in de menigte schepen de Scheveningen 93 te vinden.

Vlaardingen 82, Vlaardingen 126, Scheveningen 264..

Terwijl ze daar zoekend over den hoogen havenmuur liepen, klonk voor en achter en om hen het geklikklak der hamers, die de bouten in het weerbarstige scheepshout dreven.

„'k Heb 'm!" schreeuwde Bob eensklaps en greep den heer Wensma bij z'n jasmouw en wees naar logger 93, die door vele andere omgeven, midden in de haven lag.

Ze hadden hem gevonden.

„Nou er maar op af", zei de heer Wensma.

Ze liepen over de smalle loopplank, die de eerste boot met de havenmuur verbond en liepen toen over op de tweede. Op de derde verwelkomde hen schipper

Spaans. Z'n viertal matrozen zat op 't achterschip een pijp te rooken.

„Vertrek je gauw, Spaans?"

„Dat kan elk oogenblik gebeuren, meneer. We worden namelijk gesleept; nog een tweetal loggers gaat met de onze mee. Nu zijn de scheepspapieren van die daar — en ie wees op Scheveningen 423 — nog niet in orde. Maar ze kunnen ieder oogenblik gereed zijn en dan vertrekken we".

„Daar liggen er heel wat in de haven, die wachten om uit te varen", merkte de heer Wensma op.

„Helaas, ja", antwoordde de schipper. „Is 't niet treurig, meneer, dat de toestand zoo slecht is, dat er zelfs niet gevaren kan worden? De heele winter niets verdiend en ik niet alleen, honderden met me".

Z'n breed zeemansgelaat rimpelde zich even zorgvol, doch toen, terwijl z'n oogen spottend Bob aankeken, vroeg ie: „En heeft de jongeheer al meer gevaren?"

Op Bobs ontkennend antwoord, zei ie: „Dan treft u 't niet bizonder, er staat nog al wat wind en zeeziekte is een vreeselijke kwaal".

Naast hem was een kleine jongen van niet ouder dan elf jaar komen staan.

„Jô, haal m'n pijp", zei ie tot dezen, doch de heer Wensma bood hem een sigaar aan.

„'t Hoeft niet, jô", zei de schipper.

Toen op den jongen wijzende: „'t Is mijn zoontje,

die vandaag ook z'n eerste zeereis doet. 'k Ben benieuwd, hoe ie 't er afbrengt".

„Maar, daar zie ik de sleepboot".

De schipper liep heen, om z'n plicht te doen.

De wind sloeg telkens uit in krachtige vlagen, om dan weer voor een oogenblik te gaan liggen.

„Een interessant gezicht, zoo'n schepenmenigte", zei de heer Wensma, „en 't is net, als de schipper zegt: „Treurig, dat ze daar al zooveel maanden werkeloos moeten liggen".

De loggers lagen daar met hun breede zijden dicht tegen elkaar aan, als zochten ze elkander te troosten in hun ongestild verlangen, weg te mogen van die doode wal. Maar, als de wind uitschoot, en het water onder en naast hen deinen ging, dan kwam er beweging in hun doode lijven, beweging van blijde hoop, dat ze op konden gaan naar de groote zee, die hen wachtte.

De sleepboot sleepte de drie schepen beurtelings naar 't midden der haven, en toen ze met zware kabels aan 't kleine, nijdige ding verbonden waren, ging 't vooruit.

De tocht naar zee was begonnen.

De vaderlandsche driekleur werd geheschen, daarna een gele vlag met de letter S.

„Wat beduidt dat doekie?" vroeg de heer Wensma, wijzende op 't onooglijke ding, dat, als schaamde het zich, zich om den mast had vastgelegd.

„We varen zout mee", legde de schipper uit. „'t Is de

gele zoutvlag en de letter S is de beginletter van 't Engelsche woord salt. Willen de heeren m'n schip van binnen eens bekijken?"

Door den schipper vooraf gegaan, daalden ze de smalle, steile trap af en kwamen in schippers achteronder: een nauw, bedompt hokje, een paar meter lang en niet breeder. Eén kooi voor den schipper, één kooi voor den stuurman. In 't vooronder, ook een hok, sliepen in kooien de elf matrozen, drie boven elkander.

In iedere stad, in ieder dorp zou men dergelijke slaapplaatsen voor onbewoonbaar hebben verklaard.

„Ja, erg groot behuisd zijn we niet", zei de schipper.

„Vreeselijk is 't", zei de heer Wensma.

„Ja, meneer, de visch wordt duur betaald".

„Maar één ding hebben wij weer voor: Als we boven zijn hebben we de heerlijke zeelucht, die ons hart en onze longen goed houdt".

Drie matrozen daalden de trap af. De vierde was aan 't roer.

Een der drie schonk koffie. Koffie in een steenen kom, waarin men gemakkelijk z'n handen kon wasschen.

De suiker roerden ze om met een mes.

„Ja", zei de schipper, „we zijn nog niet op orde. De volgende week pas, als we uitvaren".

De heer Wensma en Bob dronken mee en zwaaiden

de schipperskoffie meer lof toe, dan deze verdiende. En ze dachten beiden aan de boerin in den polder.

Tegen twaalf uur klom de logger op tegen de golven der Noordzee. En 't deinen begon. De wind schoot telkens uit en dan sloegen de golven tegen de logger, dat die overzij helde en de heer Wensma en Bob moeite hadden staan te blijven. Maar ze snoven de frissche zeelucht in, terwijl ze voor op de boot stonden. De schipper stond aan 't roer, de matrozen waren beneden gebleven.

„Heerlijk, hè", zei de heer Wensma, „is er iets heerlijkers denkbaar dan de zee? Ja, haal den adem maar diep in. Die prikkelende zeelucht hebben we beiden noodig, na de zwoele dagen, die achter ons liggen...."

De wind was al meer en meer opgestoken en stiet breede kwakken water telkens pletsend op tegen de boot.

„Zie, die daar", riep Bob, „dat is een baas, en ie wees naar een golf, die dreigend aan kwam zetten.

„Ja, kom maar op".

Pats. Ze sloeg tegen de boot en deed het paarlend schuim opspringen, dat 't over de boot heen rolde.

„Heerlijk", juichte Bob.

Ze waren nu zoo ver op zee, dat ze vaag nog de kustlijn konden onderscheiden, en ze vermeidden zich in 't beschouwen van de eeuwig deinende, wentelende zee, met haar velerlei kleurschakeeringen van blauw en

groen en grijs en daar boven in lange, golvende lijnen het melkwit schuim.

De zee klotst voort in eindelooze deining

citeerde Bob.

„Ja, wel eindelooze deining", zei de heer Wensma.

Ze is een levend schoon en kent zich zelven niet.
Ze wendt zich altijd om en keert weer waar zij vliet,
Ze drukt zich zelven uit in duizenderlei leining
En zingt een eeuwig blij en eeuwig klagend lied.

„Prachtig", riep de heer Wensma. „Ken je dat geheele gedicht niet van buiten?"

„Nee, alleen enkele regels".

Ze wischt zich zelve af in eeuwige verreining....

Ze zwegen beiden en keken met grootsch ontzag naar de woelige, eeuwig zich verreinigende zee.

De matrozen kwamen boven en zetten zich neer, om aardappels te schillen.

„We krijgen blijkbaar ook nog een diner", zei de heer Wensma. „Nou, veel trek heb ik nog niet en bovendien heb ik 't een en ander meegebracht".

Uit 't kleine valiesje, dat ie droeg, haalde ie enkele sandwichjes, met ham belegd.

„Hier, Bob, laat de mannen ook eens smullen en presenteer ze dan meteen een sigaar uit 't kistje".

Bob vervulde de opdracht en de mannen smulden blijkbaar van de hen ongewone kost en rookten daarna hun sigaar.

„Kijk", zei Bob, wijzende op 's schippers zoontje, die tegen de verschansing ineen gedoken zat te kijken, „zou ie niet goed wezen?"

Ze gingen naar hem toe.

„Wat is er, jô?"

„Ik ben zoo akelig", bracht ie nauw hoorbaar uit.

De schipper had 't roer aan een der matrozen toevertrouwd en kwam ook bij den zieke.

Hij glimlachte even.

„Ziek, jô?"

Alsof ie den dood nabij was, zoo wanhopig keek het jongetje z'n vader aan.

Doch deze, vertrouwd met die akelige, maar tijdelijke ongesteldheid, spotte: „De meesten moeten de tol betalen, Joopie. Dat 's nou eenmaal zoo. 'k Zal je effen wasschen".

Hij hoosde een emmer water op en wiesch het ventje, dat zich alles zwijgend liet welgevallen.

„Is daar nou niets tegen te doen, schipper?"

„Niets, meneer. Als ie straks den vasten wal onder de voeten heeft, is al 't leed geleden".

„Wil je nou nog zeeman worden?" vroeg Bob.

„Nee", schudde z'n bleek hoofd.

De heer Wensma en Bob gingen terug naar de voorplecht.

„Wij schijnen al geharde zeelui te zijn, Bob. Ik tenminste voel me heel prettig".

„En ik vind 't heerlijk, heerlijk", riep Bob uit den grond van z'n hart.

„'k Zou wel altijd op zee willen zijn".

„Al weer enthousiast, Bob? Nee, ik misprijs dat niet. Integendeel. Een jongmensch als jij moet dat zijn. Ouwe suffers, die nooit in vervoering komen, zijn er helaas genoeg onder de jongelui van tegenwoordig. Moed en levenslust en enthousiasme, dat moeten de eigenschappen zijn van de jeugd. En die bezit jij, gelukkig".

Na een klein uur kwam de schipper de heeren vragen of ze wenschten mee te eten.

Ze accepteerden deze uitnoodiging. Een der matrozen bracht een groote, diepe kom boven. Op 't midden van deze stond een kleinere, met saus gevuld. Er om heen lagen aardappelen met andijvie en plakjes gebakken spek.

Ze kregen een tinnen vork.

„Nou, dat 't de heeren dan maar mag smaken", zei de schipper, en ie stak een aardappel aan z'n vork en roerde hem door de saus. De heer Wensma en Bob volgden z'n voorbeeld en daar zaten voor 't eerst in

hun leven de heer Wensma en Bob hun aardappel te doopen in dezelfde sauskom.

De schipper vertelde, dat ze den volgenden Maandag uitvoeren en dat ie geloofde, dat de vangst goed moest wezen, omdat ie twee heeren meevoerde, die zoo gezellig met hem zaten te eten. Was de geloovige man ook bijgeloovig?

Scheveningen was in 't zicht. De sleepboot, die hen tot de haven bracht, stoomde terug naar Rotterdam en een tweede sleepboot, de Wachter geheeten, trok hen de haven in.

De eerste zeereis had Bob achter den rug.

„Schipper", zei de heer Wensma, „we hebben een frissche reis gehad en daarvoor zijn we u zeer dankbaar, want we hadden die beiden noodig. Hier, neem dit van ons aan en doe er mee, wat u goed lijkt".

De heer Wensma gaf den vriendelijken schipper tien gulden.

Ze drukten den schipper en de matrozen de hand, wenschten hun een goede vangst toe en stapten de loopplank over en de kade op.

Hier liep het jongetje van den schipper.

„Wel, jô, hoe is 't?" vroeg de heer Wensma.

„Best, meneer".

„En ga je nog varen?"

„Vast; 't volgend jaar, als ik van de school ben, ga ik voor goed".

„'t Wil al muizen, wat van katten komt", zei de heer Wensma lachend. „Zoo'n zeemansjong wil toch de zee op".

„En nu ben je voor vandaag verder m'n gast. We zijn nu weer frisch en gesterkt en we hebben nog heel wat plannen te bespreken voor jouw toekomst".

HOOFDSTUK X.

„Hoe meer ik er over denk, Bob, hoe duisterder mij alles wordt. Ik begrijp er eigenlijk niets meer van, jonge”.

Ze zaten tegenover elkander, moeder en hij, in de huiskamer, den volgenden morgen na ’t ontbijt.

„Maar, wat bedoelt u toch, moeder?”

„Zie eens, Bob, die meneer Wensma, wat wil die toch eigenlijk met jou? Vergeet niet, dat er zooveel sinjeurs rondloopen, die soms allesbehalve mooie plannen hebben. Hij kent je amper en wil ingrijpen in je leven en nog wel tegen de bedoelingen van je vader in. Vergeet ook niet, dat je vader ook z’n wil heeft en met meer en grootere rechten over je toekomst te beslissen heeft, dan dien vreemden heer. Je vader heeft aan die firma geschreven. Een der heeren kan ieder oogenblik bericht van z’n komst zenden. En dan? Zou je meenen, dat je vader om dien vreemden heer z’n plannen opgeeft? Als je dat gelooft, zou je je vader al slecht kennen. En daarbij, Bob, ik ben er ook niet gerust onder. Je moet toch een vak kiezen, of een betrekking zoeken.

Daaraan is nou eenmaal niets te doen. Het leven eischt het. En nou praat je maar altijd van schrijver worden. Maar ik begrijp niet, wat je daarmee bedoelt. Schrijver, schrijver! Ik begrijp niet, dat dit ook al een vak is".

„Ja, maar u vergeet, moeder, dat de heer Wensma wil, dat ik studeeren zal voor een middelbare acte Nederlandsch. Dan kan ik leeraar worden en...."

Z'n moeder viel hem in de reden.

„Ja, dat zou heel goed zijn, maar je hebt bij herhaling gezegd, dat je niet studeeren wilt. Altijd met je oogen in de boeken, later als leeraar den heelen dag in een lokaal.... Dat was niets voor jou".

„De heer Wensma komt stellig hier, om met vader en u te spreken. Wacht daarop, moeder".

Moeder zag hem aan.

„Goed, m'n jonge", zei ze, „ik zal daarop wachten".

Toen zweeg moeder even. En toen zei ze heel zacht en er was ontroering in haar stem: „Bob, je weet, hoe veel ik van je hou. Maar ik ben soms wel bang voor je leven, voor je toekomst. Je bent zoo heel anders dan Karel en Henriette. Nee", vervolgde ze haastig, ziende, dat Bob een ongeduldige hoofdbeweging maakte, „nee, je bent niet slecht, m'n jonge, je bent heel goed en lief. Ik weet, hoeveel je van me houdt. Maar, begrijp je wel, dat dit weten m'n ongerustheid nog grooter maakt?"

Moeder kwam dicht bij hem staan.

„Ik wil jou gelukkig zien, m'n jonge. Begrijp je m'n ongerustheid en angst?"

Toen keken ze elkander aan, zonder te spreken, en hun wederkeerige liefde werd vertolkt door de tranen, die in hun oogen stonden.

Eensklaps stond Bob op.

„Moeder", zei ie, „spreekt u en vader met den heer Wensma en m'n onderwijzer. En als u dan nog ongerust is, dan zal ik doen, wat vader wil. Afgesproken?"

„Goed", beloofde moeder, verlicht en gesterkt.

„Nou, moeder, en nou niet meer tobben. Vergeet niet, dat er een zeeman tegenover u staat: een zeeman, die de oceaan heeft bevaren, winden en golven heeft getrotseerd. Een zeeman, die moed heeft, een zeeman, die z'n hart en z'n longen vol heeft van de frissche winden der zee, een zeeman...."

De bel in de gang klonk.

„'k Zal wel".

Met deze woorden maakte Bob een eind aan 't gesprek en liep heen, om open te trekken.

Vader.

„Dag, Bob".

Vader klom de trap op en was in de kamer.

„Onverwachts, hè? Ja, 'k heb m'n reis onderbroken. Vanmiddag komt de heer Weismuller, een der firmanten, om over en met Bob te spreken. En, hoe staan hier de zaken? Nog nieuws onder de zon?"

„Bob heeft een zeereis gemaakt", begon moeder, omdat ze toch een begin wou hebben.

„Zoo, dat is een prachtig begin van de vele reizen, die hij nog zal moeten maken. En hoe kwam hij daar zoo toe?"

Bob vertelde wat en wie de oorzaak waren van die onverwachte tocht.

Vader schudde ongeduldig en bedenkelijk het hoofd.

„Ik houd niet van die ongevraagde bemoeiingen", zei ie afkeurend. „Wie weet wat voor een rare sinjeur dat is. En om jou maar te stijven in je plan schrijver te worden, lijkt me onverantwoordelijk. Schrijver, wat is nou een schrijver? Goed, goed, dat iemand eens een verhaaltje schrijft, zooals je toen gedaan hebt, fiat. Een versje, goed, goed, maar dan in je vrijen tijd. Dat 's aardig, dat geeft een aangename afwisseling. Maar nommer één moet er gewerkt worden en niet geschreven. In elk geval zullen we vanmiddag de knoop doorhakken. Tegen vier uur zal de heer Wijsmuller hier zijn, een aardige, prettige kerel, en de zaken van die firma tip-top. Hij heeft er geen bezwaar tegen, dat je de cursus afloopt, want zoo'n diploma van de kopschool kan je wel eens te pas komen. Ik vind dat de aangewezen richting voor jou, Bob. En later, na jaren, zie ik je medecompagnon van de groote firma, en ben je een man in bonus, en dan, ja.... als je dan nog eens een verhaal schrijft of een boek.... Nou, dan is dat prettig

en snijdt het mes van twee kanten. Maar, hoe nou een vreemde sinjeur je kan stijven in je plan, schrijver te worden...."

Bob viel zijn vader in de reden:

„Ik zal eerst leeraar worden, vader".

„Leeraar, jij, leeraar? En je hebt ons altijd verzekerd, dat je voor de studie niet deugt, dat het je ongeluk zou zijn, met je neus boven de boeken te zitten en later opgesloten te zijn in een lokaal. Jij leeraar? Die man moet wel een grooten invloed op je hebben, dat je zoo gewillig tot verandering bereid bent".

Vader sprak met zoo'n bewuste meerderheid, met zoo verzekerde invloed, dat Bob bijna den moed miste tot spreken. Aarzeldend vroeg ie: „Mag de heer Wensma hier komen, om met u en moeder te spreken?"

„Natuurlijk, natuurlijk", antwoordde vader, en in de wijze, waarop hij sprak, lag zijn verzekering aan Bob, dat hij van die bespreking geen resultaat verwachtte.

„Natuurlijk, laat ie komen".

„En m'n onderwijzer ook?"

„De heer Vormer? Maar zeker, zeker, die mag ik. 'k Heb een groot respect voor dien man. Maar die zit toch niet in 't complot?"

„'t Is geen complot, vader", protesteerde Bob.

„Het heeft er iets van. Maar laat de heeren komen".

„Maar dan vóór die firmant komt, vader".

„Mij goed. Als jij die heeren weet op te duikelen".

Bob begreep, dat thans alles op het spel stond. Als die firmant zou komen, vóór de heeren Wensma en Vormer met z'n ouders gesproken hadden, was alles verloren, wijl vader er zijn zinnen had opgezet, dat ie reiziger moest worden.

Hij moest direct gaan, ieder oogenblik van uitstel, kon een keten van ellende met zich slepen.

„Hij was te goed voor reiziger", had de heer Wensma gezegd. „En bovendien, als ie studeeren ging, en nog wel in het vak van zijn liefde: „Nederlandsche taal", zou hij een ontwikkeling verwerven, die zijn auteurschap ten goede moest komen". Hij moest handelen, direct handelen, en daarom ging ie de deur uit en rechtstreeks naar de van Kinsbergenstraat, hopende den heer Wensma thuis te treffen.

En ie trof hem thuis.

In een paar woorden had ie den heer Wensma alles verteld, en deze eveneens begrijpende, dat alleen snel handelen hier resultaat kon hebben, zei: „Kom mee, we mogen geen tijd verliezen. Het eerst naar den heer Vormer, die moet mee, als de „Dritte im Bunde". Ik begrijp, dat er veel overredingstalenten noodig zijn, om je vader van zijn plan af te brengen, maar mogelijk kunnen we met vereende krachten nog alles bereiken. Kom".

Op straat zei ie nog: „Ik begrijp je vader wel. Veel ouders zijn er huiverig voor, hun zoons de onzekere artistenrichting te zien ingaan. En ik begrijp hun vrees

volkomen. Ik zie het aan mijn jongen, hoe hard het leven van een kunstenaar is, voor ie voldoende naam heeft. En daarom is het goed, dat je besloten hebt, leeraar te worden. Dat zal misschien je vader met ons plan verzoenen. We zullen zien".

Onderweg bedacht Bob: Studeeren kost geld, en dat had zijn vader niet. Hij moest het maar dadelijk aan den heer Wensma zeggen. Mogelijk was dan elke bespreking overbodig.

Hij vertelde, dat zijn vader ook reiziger was, dat ie hard werken moest voor zijn acht kinderen. Hij vertelde, dat zijn broer en zuster studeerden, maar doordien ze zoo knap waren, een studiebeurs hadden. Die kon hij, Bob, nooit krijgen. En vader kon stellig voor zijn studie niets betalen.

De heer Wensma lachte vroolijk.

„Dan moet Willem Broekhuis maar voor 't geld zorgen", zei ie, „dan is ie daar ook weer goed voor".

De heer Vormer wist het met zijn klasse zoo te regelen, dat ie kon meegaan.

Om elf uur was het hoog bezoek verschenen in de huiskamer, waar Bobs vader en moeder met gespannen verwachting zaten.

De heer Wensma stelde zich aan Bobs ouders voor, en de vriendelijke, bescheiden en beschaafde indruk, die hij maakte, gaf hun dadelijk dat vertrouwen, 't welk noodig is voor een vruchtdragend onderhoud.

„De heer Vormer en ik komen met u spreken over Bob", begon de heer Wensma, „en ik mag u verzekeren, dat alleen belangstelling voor hem, onze taak aangenaam maakt. Uw plan is, Bob tot reiziger te doen opleiden. De heer Vormer, die uw jongen reeds zoo lang kent, acht deze richting voor hem niet zoo gewenscht. En ook ik, die hem tot op zekere hoogte ken, meen, dat een betere keuze te doen is. Uw zoon heeft ongetwijfeld literaire aanleg, en het zou jammer zijn, heel jammer, als ie z'n aanleg niet kon volgen. Nu weet ik heel goed, hoe moeilijk de beginperiode van een kunstenaar is. Mijn zoon is ook kunstenaar, hij is kunstschilder en werkt in Parijs.... In armoede, moet ik bekennen. Nu willen we dien zwaren, dien harden strijd aan Bob sparen, door hem eerst leeraar te doen worden, dan kan ie onbekommerd zich aan zijn kunst wijden. Hierover komen we spreken, en wel zoo onverwachts, omdat we van Bob hooren, dat een der firmanten der papierfabriek u dezen middag zal bezoeken".

Nu was het woord aan vader. Die gaf al zijn bekende bedenkingen, die èn de heer Wensma èn de heer Vormer zwijgend luisterend aanhoorden.

„Maar u geeft toch toe", zei de heer Vormer, „dat een jongen zijn aanleg nooit verloochenen mag. En literaire aanleg heeft ie, en liefde voor die kunst. Als we nu het bezwaar ondervangen, door den heer Wensma genoemd, dat ie in kommervolle omstandigheden z'n

toekomst moet veroveren, als ie nou eerst leeraar wordt...."

„Ja, en dat is onmogelijk", viel Bobs vader in de rede, „daarvoor ontbreekt ons ten eenenmale het geld".

„Daarover kunnen we spreken", zei de heer Wensma haastig, „en zulks terstond. Mag ik met den heer Vormer even alleen praten?"

Moeder wees den heeren een andere kamer, waarin ze langen tijd van gedachten wisselden.

Toen ze terug waren, nam de heer Wensma het woord.

„Bob", zei ie, „wil je ons even met je ouders alleen laten?"

Bob verdween en alleen in de kamer was ie onrustig, begrijpende, dat nu over zijn lot en z'n toekomst beslist werd.

Na lang wachten werd ie binnen geroepen.

Toen zei zijn vader: „Bob, we hebben besloten. Je mag leeraar worden en als de heeren zich niet vergissen, zul je later een beroemd schrijver worden. Nou, en dat zal ik ook heerlijk vinden, Bob. Weet je nog, hoe trotsch ik toen op je was, toen je verhaal en je naam in de krant stonden. Weet je nog, dat ik toen door ons Boomen- en Bloemenkwartier wandelde met jou, en de krant in m'n zak droeg? Bob, je mag leeraar worden en schrijver, en als je later dat alles bereikt hebt, moet

je de heer Wensma en de heer Vormer niet vergeten. Ben je nou blij, m'n jongen?"

Zoo teeder had vader nog nooit tot hem gesproken. Vaders teederheid ontroerde Bob.

Maar ie keek moeder aan, moeder, die daar stil te kijken zat, met haar oogen op haar jongen.

En toen begon ie ineens te schreien van gelukkigheid, maar hij liep de kamer uit, omdat ie zich toch schaamde.

Na een oogenblik kwam ie terug, en toen zei de heer Wensma: „En nu geen tranen meer, Bob. Doe je best, m'n jongen, en als je eenmaal je bestemming bereikt hebt, denk dan met dankbaarheid aan je ouders, die met belangstelling en liefde jouw toekomst volgen zullen. Goeden moed, sterk vertrouwen en noeste arbeid. Drie eigenschappen, die je noodig hebt, en die je op den weg zullen voeren ter zekere overwinning. Die drie deugden en krachten bezit m'n zoon René ook, en daarom heb ik toch altijd nog goede hoop, dat de overwinning ook zijn deel zal zijn. Ik hoop, dat ik dit eenmaal beleven mag: Twee artisten te mogen begroeten, die hun geluk gevonden hebben en hun levensdoel hebben bereikt.

Dien middag ging Bob weer naar school en was ie weer bij de jongens.

En die vroegen, waar ie gezeten had. Bob vertelde van zijn zeereis, met een levendigheid en enthousiasme, of ie als een beheerschende Michiel de Ruyter de zee veroverend had bevaren.

Toen vertelde ie van de veranderde toekomstplannen, maar dat deed ie eenvoudig en kalm en zweeg opzettelijk van dat mooie nevendoel: schrijver te willen worden, auteur van boeken, dichter van verzen.

Dit zou hen misschien weer prikkelen tot krenkende opmerkingen.

„Jongens", zei ie, „nou moet ik toch studeeren".

„Jij? En geen reiziger?" vroeg Frank.

„Nee, ik moet doorstudeeren in Nederlandsch en leeraar in dat vak worden".

„Jô, dat 's pech voor je", meende Kees.

„Ja, eigenlijk wel, maar de heer Vormer wil het zoo, en heeft mijn vader en moeder ertoe overgehaald om hun toestemming te geven".

Bob loog niet, 't was de halve waarheid.

„Niks voor jou", beweerde Hein.

„Nee, eigenlijk niet, maar 't moet".

„Ga je nou van de kopschool?"

„Nee, 'k moet eerst m'n diploma hier hebben. Op 't eind van de cursus ga ik pas weg".

Niemand der jongens benijdde hem en velen hadden zelfs een licht medelijden met hem. En hieruit werd wel niet de oude vriendschap herboren,

maar het maakte, dat ze niets vijandigs meer voelden uit jalouzie.

De eerste dagen gingen voor Bob kalm voorbij. Hij studeerde harder dan vroeger. Nu hij eenmaal wist, dat hij de eerste jaren werken moest, dat ie hard moest studeeren, om dat eerste doel te bereiken, pakte ie flink an. 't Was beslist, en hij wilde noch z'n ouders, noch de heeren Wensma en Vormer beschamen.

Ze wilden toch het beste voor hem.

En nu het beslist was, maakte z'n bekend: „Af is af" een einde aan alle overwegingen en allen tegenzin. Hij vatte de studie op en doorzetten zou ie, om eenmaal als leeraar z'n brood te kunnen verdienen, en dan zich te kunnen wijden aan z'n zoo innig begeerd levensdoel: mooie boeken te schrijven en mooie verzen.

Hij voelde nu voor 't eerst een veilige rust in zich, daar ie een vaste richting geven kon aan z'n arbeid. Eerst de kopschool met diploma afloopen en dan die eene, begeerde richting in. Heerlijk, dat vader z'n toestemming gegeven had en niet halsstarrig bij z'n genomen besluit gebleven was. En niet zonder trotsch had vader gewaagd van dien Zondagmiddag, toen ie met Bob door het Boomen- en Bloemenkwartier had gewandeld met die krant in z'n zak. Er was teederheid in z'n stem, toen ie dien morgen sprak en Bob voelde voor 't eerst een warme vriendschap voor z'n vader. Vroeger had ie slechts eerbied gekend voor den harden werker.

Dat ie den heer Wensma dien morgen had mogen ont=moeten, was een toeval geweest, dat ie niet genoeg kon waardeeren. En ja, als ie dat onzinnige verhaal niet had geschreven, was z'n heele leven wellicht anders gewor=den. De gevolgen van dat onzinnige verhaal zouden verstrekkend zijn en leiden tot een mooi leven.

— — — — — — — — — —

Veertien dagen later, tegen het vallen van den avond, kwam de heer Wensma in Bobs huis. Hij had hard ge=beld, haastig kwam ie de trap op, zenuwachtig liep ie de kamer in, waar moeder met Bob en de twee kleintjes zaten. Hij had geen tijd te groeten, dacht daaraan blijk=baar niet.

„Je moet mee, Bob, je gaat mee. We gaan naar Parijs, naar m'n jongen. Morgen gaan we met den Parijschen trein van 9.36. Daar moet iets heerlijk=moois gebeurd zijn. Ik ontving zoo juist dit telegram. Hier, Bob, lees".

Bob las:

Vader,

Kom morgen in Parijs. Ik wacht u aan 't station Du Nord 5.16. Mooi nieuws.

RENÉ.

Ja en nu ga je mee.... tenminste.... Och, mevrouw, excuseer me, dat ik u niet begroette. Dit telegram heeft

me blij=nerveus gemaakt. 't Is er een van m'n jongen, over wien Bob u zeker wel gesproken heeft. En ie las het draadbericht voor.

„Ja, daar moet wel iets buitengewoons gebeurd zijn, iets heel bizonder prettigs voor m'n jongen. En nu wilde ik Bob meenemen. 't Is goed, dat ie veel van de wereld ziet en bovendien zou ik 't zoo aardig vinden, als ie met René kennis maakte en getuige kon zijn van z'n over=winning op armoede en miskenning. Vind u het goed, dat ik hem meeneem?"

Welke moeder zou dit haar jongen weigeren?

En dus zat Bob den volgenden morgen naast z'n be=schermer in den Parijschen trein en toen deze Frankrijks hoofdstad had bereikt, en stil stond onder een der vele verkappingen van het station, was Bob getuige van een aandoenlijk=roerend tooneel.

René's laatste schilderij was bekroond met de hoogste eereonderscheiding door de jurie van een kunsttentoon=stelling en de jonge schilder daardoor ineens beroemd geworden.

„Ik heb 't gewonnen, ik heb 't gewonnen", jubelde ie schreiend van geluk.

En de overgelukkige vader sloot z'n zoon in de armen en z'n stem dankte en prees hem met een zegenend: „M'n jongen, m'n jongen".

Toen stelde ie Bob voor.

„René, eveneens een jong kunstenaar: m'n jonge

vriend Bob Dennery, wien ik ook een mooie toekomst als kunstenaar voorspel, als schrijver van boeken en verzen. En nu ben ik zoo blij, dat ie door jou geleerd heeft, dat wilskracht en energie, met geloof in eigen kunnen, de voorwaarden zijn tot het bereiken van z'n doel. Ik ben er trotsch op, René, jouw vader te zijn, zooals ik later trotsch hoop te wezen de oudere vriend te zijn van jou: Bob Dennery".

Einde.

NASCHRIFT.

De heer Vormer, zelf in 't bezit van de middelbare acte Nederlandsch, heeft Bob een paar jaar privaat-les gegeven. Daarna heeft ie onder leiding van een doctor in de letteren z'n studie voortgezet, die de heer Wensma heeft bekostigd.

Thans is ie in 't bezit der begeerde acte, doch z'n liefde voor kunst en literatuur heeft hem een vooraanstaande plaats doen veroveren als kunst-criticus en journalist aan een onzer grootste dagbladen. Tevens is ie redacteur van een tijdschrift van groote beteekenis.

Zoo juist heeft ie z'n eerste roman voltooid, die tot titel heeft:

DOODE NARCISSEN.

Op de voorpagina heeft ie doen drukken deze woorden:

Aan de nagedachtenis van mijn vriend
PAUL WEDEMAN.

Van denzelfden schrijver zijn bij **L. J. VEEN** te Amsterdam verschenen:

EEN MERKWAARDIGE VACANTIE

met vier platen van D. VIEL en band=
teekening van JOHAN BRAAKENSIEK

Prijs: f 2.90 ing. — f 3.90 geb.

ZIJN BELOFTE GETROUW

met 4 platen van
W. K. DE BRUIN

Prijs: f 2.25 geb.